

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Zombor sz. kir. város nőegyesületeinek elnöknőihez!

Zombor, március 22.

A háboru réme itt leselkedik a hátunk mögött. Tavaszodik s a tavaszi verőfény nem a természet virágait fakasztja, hanem öldöklő szerszámokra veti sugarait. A békeséges élet megakadni készül. Hosszu esztendőnk eredményes munkáját fenyegeti veszély, hogy a megelégedett boldogság végtelen romjain csinálódjék egy kis darab történelem. Milliók fájdalmas sóhaja lesi türelmetlenül, mit hoz a holnap. Anyák remegnek szivszorongva gyermekeikért, feleségek a férjért, gyermekek az apáért! A kétség és a remény mindeniknek a lelkében ott vivja tusáját. Rettegve várja mindenik, mikor kondul meg a vészharang, avagy megjelenik-e pálmájával a béke angyala?

A háboru első fecskéi itt vannak. Az első tartalékosok talán már utban is lesznek a határ felé. Öreg, tehetetlen szülők, gyöngye feleségek, apró csipetnyi gyermekek maradtak utánuk támasz nélkül. Ki keresi meg ezeknek a mindennapi kenyeret? Ki törli le arcukról a nyomor könyeit?

Hölgyeim! Önök meghallják a panaszos sóhajokat, hiszen az asszonyi lélek érzékeny membrónját sokkal kisebb emberi nyomoruság is rezgésbe hozza! Önök a jótekonyság terén csodákat tudnak művelni. Most ime, itt a szomorú

alkalom, hogy az Önök charitatív tevékenysége az eddiginél fokozottabban terjeszkedjék a mi nehéz kétségeknél kitett társadalmunkra.

Napról-napra közelebb a vesztély s a nyomornak kitett családok száma előreláthatólag növekedni fog! Gyors cselekvésre van tehát szükség.

Arra akarjuk ennélfogva kérni a zombori nőegyesületek igen tisztelt elnöknőit, sziveskedjenek már e hó 28-án délelőtt a városháza kistermében összejönni. Alakítsák ott meg a segítő akció központi irodáját, amelyben naponta egy-egy hölgy teljesítene meghatározott órákban naponta szolgálatot. Ennek a központi irodának az volna a célja, hogy a behívott tartalékosok visszamaradt elhagyottai ott bejelentsek a neveiket, a lakásukat és a családtagok számát. Az inspekciós hölgy az ilyen jelentkezéseket tudomásul venné, följegyezné s naponta a városháza fekete táblájára kifüggesztené, hogy mindenki tudomásul vehesse, hol kopogtatott a szükség.

Hisszük, hogy ennek a városnak minden lakója, akiben csak félig-meddig is emberi sziv dobog, fel fogja keresni azt a családot, amelynek a számára kész lesz lemondani egy darabka kenyereéről s a szükölködőket a legszükségesebb élelmi szerekkel ellátja. A hölgyek munkája önfeláldozást igényel, mert kizavarja őket a rendes napi kényelmükből. De töröljék le a nyomoruság könyeit és segítse-

nek az éhezőkön! A hazának ezekben a válságos időkben nagyobb szolgálatot nem tehetnek! Ne feledjék hölgyeim, hogy az Önök kezdése nyomán fog viszhangozni az ország minden sujtott vidéke! Az iniciativa dicsősége tisztán az Önöké!

Cselekedjenek tehát gyorsan, az emberszeretet nevében!

A háborus hírek közlésének megtiltása. Háborus időben nagy veszedelmet okozhat a készülődésekről szóló hírek elterjedése, mert az ellenséges hadvezetőség hasznára fordíthatja ezeket a híreket. E veszedelem meggátlása végett Wekerle miniszterelnök rendeletet bocsátott ki a katonai intézkedések hírlapi közlésének tilalma tárgyában. A rendelet így szól:

Minthogy a katonai intézkedésekről egyes hírlapok olyan cikkeket közöltek, amelyek amellet, hogy a lakosságot megokolatlanul nyugtalanítják, a véderő elhelyezéséről és mozdulatairól is tájékoztatást nyújtanak, a magyar királyi minisztérium a fegyveres erő állásáról, mozdulatairól, erejéről és működéséről, az erődök és erősítvények állapotáról, ugyszintén a fegyverek, hadiszerek és szerelvények mennyiségéről, vagy élelmiszerek hollétéről, mennyiségéről és minőségéről, vagy szállításáról szóló hírlapi közléseket ezennel megtiltja. Az ily tartalmu közleményeknek sajtó útján való közzétételét az 1878. évi V. törvény-cikk 456. szakasza öt évig terjedhető államfogházzal és 4000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel sujtja. Ez a tilalom a kormány által nyilvánosságra hozott tudósítások hírlapi közlésére nem terjed ki.

Budapest, 1909. március 20-án.

Wekerle s. k.

A törvény, amelyre ez a rendelet hivatkozik, a következő:

1878. V. t. c. 456. §. Öt évig terjedhető államfogházzal és négyezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az is: aki az osztrák-magyar monarchia fegyveres erejének állásáról, mozdulatairól, erejéről és működéséről, az erődök és erő-

FÉRFIINGEK, KALAPOK, NYAKKENDŐK,
VILLANYOS IZZÓK 150 és 220 volt feszültségre,
WOLFRAM IZZÓK 70%-os árammegtakarítással.
 Villanyos csillárok! Olcsó árak! Gyermekköcsik!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
 ZOMBOR, KOSSUTH-U.
 A KÜLÖNLEGESSÉGI
 TŐZSDE MEZETT.

sítvények állapotáról, ugyszintén a fegyverek, hadiszerek és szerelvények mennyiségéről, vagy élelmiszerek hollétéről, mennyiségéről, minőségéről, vagy szállításáról, miután az ilyenü közlések minőségéből, vagy a fenforgó körülményekből beláthatta, hogy közlése által az állam érdeke sértetik meg, valamely közleményt sajtó útján tesz közzé, amennyiben a közlemény nem a kormány által nyilvánosságra hozott tudósítást tartalmaz.

Az álomhegyek felé.

Zombor, március 22.

Nincs nap, hogy az acélos buzát termő Bács-Bodrog vármegyéből családok tömegesen ne igyekeznének Amerika felé. A zombori, de kivált a szabadkai állomáson csapatosan várják a Fiume felé induló vonatot. Nagyobbára férfiak, — drága munkaerő, — de akad közöttük egész család is.

A kivándorlás ügye ismét aktuális. Egyrészt, mert a kivándorlás a legutóbbi hónapokban, némi szünet után, megint igen nagy méreteket öltött, másrészt, mert a kivándorlásról szóló új törvény a király előtt van szentesítés végett. Széles körben várják az új törvény életbeléptét, mely a kivándorlásra való csábítás büntetésének szigorításával és a tervezett társadalmi irányítás jótékony és állandó akciójával csak a legjobb eredményre jogosít.

Felettébb szükség van az új törvényre. Az ügynökök, mintha a vesztüket éreznék, úgy nyüzsögnek. A fővárosi lapok állandóan regisztrálják gyászos munkájukat. A közigazgatási bizottsághoz az utlevelek kiváltásának nagy szaporodásáról tesznek jelentéseket.

Pedig, hogy Amerika se fölig tejfő, azt a még mindig nagy számban hazajövő magyarok beszélik. Somsich Imre, aki az amerikai viszonyokat tanulmányozta, érdekes adatokat tár föl erről: azt a magyar munkást, aki ki-

vándorol, unskilled labourernek nevezi az amerikai ember. Angol szó ez, aminek magyar értelme: tanulatlan munkás. Ennek a munkásnak kezdő fizetése 1 dollár. Sohase kápráztasson el ez az összeg senkit, mert ez a legkisebb pénz Amerikában, ahol minden drága.

És mit kell ezért dolgoznia? Vasgyárakban: egészen közönséges munkát kap, taligát tol, szemet hord, fűt, tisztogat 10 órán keresztül. Pár hónap múlva jártasabb lévén a gyári munkákban és miután a munkavezetők az erős és értelmes legényeket jól kiszemelték, kezdődik csak a mulatság, az igazi mulatság! Jön a vas- és acélkészítéshez és öntéshez, ahol 10 percenként váltja fel a munkásokat, hogy meg ne vakuljanak és el ne égjenek a fehéren izzó folyékony érc munkálásánál. Ezt a munkát 2—3 évnél tovább senki sem bírja, de a legtöbb, ha csak teheti, sokkal előbb ott hagyja a tűrhetetlen kinszenvedést, akármit fizetnek is, mert mi haszna a fizetésnek, ha a munka megöli.

Ám nem mindenki teheti azt, hogy a neki nem tetsző munkát ott hagyja. Aki előleget kapott, akinek adóssága van Amerikában, vagy aki nem jó viszonyban van a „boss“-sal, a munkafelügyezővel, az nem szabadul meg hamar ettől a rettentő munkától.

De van még a vas- és acélmunkában más munka is az óriási kalapácsnál, a sinek készítésénél, a gépeknél, hol apró részeket készítenek. Ott tűrhető télen a levegő, könnyűnek látszik az első félórán a munka, de hamar rájön ám a szegény atyafi, mire vállalkozott; ha nem vigyáz úgy a munkájára, hogy egész figyelme, szeme, keze mindig ott legyen a munkánál, vagy elrontja a gépet, a vas- vagy acélrész, amit gép készít, vagy elveszti kezét, karját, lábát, sőt életét. Egy pillantás másfelé, egy pillanatnyi elfáradás következménye elég, hogy ki-

dobják a gyárból, vagy nyomorék legyen. Elhhez jön még a fülsiketítő lárma, a hőség és rossz, piszkos levegő, különösen nyáron.

Ilyen körülmények között kénytelen dolgozni egy mezőgazdasággal foglalkozó ember, ki az amerikai élet gondjaitól agyon sanyargatva, 10—12 órán át szakadatlanul életével játszik! Este fáradtságtól remegő testtel, gyulladt szemmel, száraz torokkal tántorog haza, de annyira ideges, hogy első hónapban alig bír elaludni. Mi marad más hátra, mint szeszrel erőt gyűjteni.

Hamar megtalálják a korcsmát. Magyar a fölírásuk és szép hangzásu a nevök, mint Rákóczi-, Kossuthcsárda, magyar a korcsmáros is, ki mint a pók várja áldozatait. Tudja, hogy jönnek, mert nem tudják magukat másként fenntartani; eleintén ritkán jönnek, aztán mind sűrűbben, míg az utolsó centtel az utolsó magyar életerő is el nem fogyott.

Lesz a megálmodott aranyhegyből roskadásig való nyomoruság. És aki angolul nem tud, az sohasem vackarkodik ki belőle.

Miért van mégis, hogy a népképzelet világában Amerika még ma is a mesebeli Eldorádó?

Onnét van, mert igazi amerikai arányokban megcsinálja ezt egy hatalmas szervezet: az amerikai arányokban fejlesztett és fenntartott hajóstársaságok, munkásirodák ügynöki kara. Behálózza ez faluinkat és mesés jövő ábrándjaival hizlalja a nép képzeletét. Pedig maga a tény az, hogy hajójegyre többet költenek a kivándorlók, mint amennyi az amerikai kereslet fölőslégéből visszaküldődik. És egy-egy hazaküldött utalványt mennyire földuzzaszt értékében a nép fantáziája. Igazán tennünk kell ez ellen. Nagy, hazafias kötelesség vár e téren mindannyiunkra.

Ez másképp nem lesz . . .

„Ez másképp nem lesz, csak rosszabb lehet . . .“
Tudom, de néked újra megbocsátok,
S ha szüntelen nyomomba jár az átok
S nehéz felhők borítják az eget
És csillogó sugárkék sehol . . .
Az életostor hadd fájjon, — hagyom,
Hagyom s ha szívem minden kis darabját
Ízekre tépve szerte hullatom,
Föléledek egy pillantásodon.

Látod, szenvedni újra megtanultam,
Egyszer megjártam már a golgotát,
Akkor kerestem lépteid nyomát,
S szerelmes szívvel az öledbe hulltam . . .
— Édes kinzóm! csak egyszer jőjj velem:
Orgonaszirmok az ösvényeken,
Kigyúlt szívemben édes szenvedések . . .
Nézz rám eltévedt édes angyalom!
Föléledek egy pillantásodon . . .

Radványné Ruttkay Emma.

Lelkek a mocsárban.

A fővárosban sokat beszéltek és irtak mostanában a lakásuzsoráról és egyéb nyomoruságokról. Fürge újságírók, akik éjszakai razziákon barangoltak és óvatos szociológus-

sok, akik hiteles statisztikát böngésztek, egyaránt konstataáltak, hogy borzalmasan növekszik az inség meg a bűn. Legkivált a gyermekvilágban.

De hát miért nem esik szó a vidékről, az egész országról is? Csak Budapesten pusztít a nyomor és rajta kívül, hogy úgy mondjuk — minden fenéig tejfő?

Bizony nemcsak Budapestre szabad gondolnunk, amikor az életnek ilyen borzalmairól megemlékezünk. Amikor arról beszélünk, hogy bűn és nyomor születnek csak igazán egy anyaméhben, a társadalomnak abban a legmélyebb poklában, ahová művelt ember pillantása jóformán sohasem vetődik, csak a statisztika száraz számaiból sejt valamit a létezéséről. És a legszörnyűbb lakója ennek a pokolnak a gyermeklélek. A foglalkozásszerű betörők, a tolvajok, szélhámosok, orgazdák, utonállók seregét — mint valamikor a szultán híres janicsárjait — már a fejletlen gyermekkorban sorozzák. Amikor a lélek még olyan hajlékony, mint a vékony fűzfavessző s épp úgy hajlik a jóra, mint a rosszra: akkor jelenik meg a modern, káprázatos gazdasági fejlődés ijesztő réme, a tömegnyomor és végzetes ölelésű karjaival löki, hajtja a kicsinyeket a bajba, a züllésbe.

A gonosztevők tulnyomó nagy része már a gyermekkorában az volt, amivé a sors kiszemelte. Már a gyermekkorban járta az iskoláját későbbi pályájának, a bűntevésnek és amikor fejletlen testében alig pisláskolt még az öntudatlan lélek, már a börtön csemetéje volt. Elhagyott gyermek nemcsak az, akinek nincsen apja-anyja, vagy akit kilöttek az utcára, hogy ott pusztuljon, hanem elhagyott kevés kivétellel a legszegényebb néposztálynak, főképp a munkásnak a gyermeke is. És ha meggondoljuk, hogy az egész nép munkában görnyedő szülők közül hányan hagyják gondozatlanul, az utca nevelésére kicsinyeiket: nem fognak többé csodálkozni rajta, ha az újságban olvasnak egy-egy esetet, amikor apró gonosztevőket a legundokabb hűnök elkövetésén kapnak rajta.

Jótékony egyesületek, amelyek a bűnt és nyomort akarják enyhíteni, országsszerte gyűjtenek és sok tekintetben javítják is a helyzetet — Budapesten. Három évvel ezelőtt alakult végre egy nagyszabású intézmény, amely vidékiek pénzén a vidéken is segít. Az országos gyermekvédő liga ez, amely tavaly már tizenkétezer gyermeket mentett meg a pusztulástól a köztük nyolcezerkilencszáz vidékit. Most is országos akciót folytat

Zombori levél.

1909. március 22.

A szűzies angol királynőnek, Elisabethnek egyik volt udvarlója Francis Drake a towerba került. — A nagy Bessie nem küldte kiérdemesült hódolót a tulvilágba, mint rokona Stuart Mária, csak a nagy börtönben őriztette, hogy a következőknek ne alkalmatlankodjanak. Erről a fogoly főúrról mesélik, hogy az angol történelem megírásával töltötte rabságának idejét. Részrehajlás nélkül, a tiszta igazsághoz hiven akarta megírni nemzete történetét. Épen irásközben egyszer valami heves szóváltás zaját hallotta, kinéz ablakán és a kis sikátor szögletén látja, hogy egy főúr, aki többször meg szokta őt látogatni, az őrség zsoldosaival dulakodik, kardot ránt, két katonát megsebesít, végül egy hátulról orvul támadó idegen uri ember kardjától halálosan találva elterül a kövezeten. Szegény barátom, sóhaj Drake, hát épen én nekem kellett a te halálod ártatlan okának lennem. Néhány perc múlva az épen elparentált főúr belép hozzá. Hát nem téged szurtak agyon az elébb. Dehogy, épen most hallottam, hogy az egyik szolgám, akit előre küldöttem volt hozzád, részeg fejjel, alabárdal akart hozzád berontani, de szerencsére alaposan elbántak vele, még örülhet, ha néhány hónap múlva fölépül a kapott sebből.

No, ha abban, amit saját szememmel láttam, ennyi az igazság, akkor a régen elmúlt eseményeket hogyan írhatnám én le hűségesen, szólt Drake és felhagyott a történetírással.

Jó fiu akarok lenni, levonom mindjárt az elmondottakból a világos tanulságot és ide biggyesztem a közismert bölcsességet, hogy minden igazság csak viszonylagosan, vagyis bizonyos vonatkozás irányában lehet igaz. Ilyenformán vagyok én a mi márciusi szónoklatainkkal. Lehet, hogy a világ egyik legexkluzívabb vallásának a papja épen a leghivatottabb arra, hogy az egyenlőség, a szabadság és a testvériség igéit magyarázza a mi városunk polgárainak, akik nem kivétel nélkül egy vallásnak a hívei. Lehet, hogy

tévesen informáltak engem és két vagy három év előtt nem úgy igaz, hogy egyetlen római keresztény templomban se lehetett az aradi vértanuk emlékére gyászmisét tartatni, mert október 6-ika véletlenül vasárnapra esett, hanem épen ellenkezőleg történt. Lehet, hogy függetlenség alatt egészen más valamit kell érteni, mint amit én tanultam. Ez talán mind lehetséges, de hiába, én már csak az én megszokott nézőpontomból szemlélem a dolgok folyását és ez a nézőpont sok irányban lehet, hogy helytelen, de az is lehetséges, hogy sokan velem egy véleményen vannak.

Én úgy tartom, hogy a papi talár sok olyan dologra kötelezné viselőjét, amelyek jóformán kizárják azt, hogy politikai agitációt kifejthesse. Vagy papi mivoltából kénytelen sokat eltüntetni, vagy politikai meggyőződését muszáj átfőrnálni. Ámbátor ez se egészen dogmás igazság. Miért ne lehessen az illető politikai szónok keresztül-kasul jó függetlenségi és egyuttal az országos egyházi pártnak meleg hive? Talán mert az a párt újfent el akarja venni az államtól a családalapítás körzetébe vágó judikaturát (ez van annak a pártnak a zászlajára írva) és tiz egynéhány felekezet kezébe visszaadni. Én Istenem, ez ép oly kevéssé akadály, mint teszem azt, hogy nemzeti hőroszunknak Kossuth Lajosnak a házasságát, annak a szónoknak az elődei nem tartották becsületes házasságnak, még talán maga a szónok se tartja annak.

Lehet, hogy ez is másképen van, mint ahogy egynéhányan tudjuk, amint lehetséges, hogy a keleti keresztények népiskoláiban március 15-én nem is tanítottak egyebet egész napon át, mint a magyar néphimnuszot. De az is lehet, hogy nem ezt tanították, mert azok felekezeti iskolák és a római keresztények szentélyeiben tilos az — Isten áldd meg a magyart énekelni.

Szóval semmi se bizonyos az ég alatt, még talán az sem, hogy Kossuth Lajos egyik levelében azt írta, hogy ő nem 1848-as, hanem 1849-es. Ilyen csekélységekkel ki törődnek manapság. Talán a hármas jelgét is másképen kell olvasnunk és az egyenlőség alatt felekezetekre és nemzetiségekre való

tagozódást, a szabadság alatt cenzurát és kasztszellemet, és a testvériség alatt türelmetlenséget és kölcsönös gyűlölködést kell értenünk.

Bizony, szomorúságos szelek fujdogálnak Bocskay, Rákóczy és Kossuth Lajos szülőföldjén.

Kabos Márton.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXXII. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 korona.
Fél évre . . . . . 6 korona.
Negyedévre . . . . . 3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 korona.
Negyedévre . . . . . 2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K .**Tavas.**

Csodálatos tavasz! Évente
Letépi diszét a halál,
A beteg ősz s kaszál levente
Osztoznak rajta — sirba száll.

Hiába munkál s nyit virágot:
Penelope munkája csak.
Kihimezi a zord világot
S följefti egy nagy éj alatt.

Uristen! mennyi magvat hintett
E föld keblébe ur-kezed.
Hogy milljósor kitépik mindet,
S a tavasz el mégsem vezett!

a gyermeknapra, — amely április elején lesz aktuális tehát az érdekes intézmény ismertetése. — Mit is csinált ez a Liga? Elhagyott és züllésnek indult gyermekek számára intézeteket létesített Rákoskeresztúron, Szegeden, Szaloncán, Sopronban, Nagyszőlősen fiuk számára, Kőbányán pedig leányok részére. Alaposan megvizsgált hajlandóságuk szerint képezteti a védettjeit. Van például olyan is, akiben zenetalentumot fedezett föl s a leányka ma híres zongoraművész. A Liga képeztette ki. Megalkotta a gyermekbiróságot, amely január elseje óta az ország összes nagyobb járásbiróságain és törvényszékein működik. A Liga emberei kimutatják a gyermekbűnösök családi körülményeit, a büntett elkövetésének részleteit és okait, gondoskodnak védőügyvédrel s jelentést tesznek a bíróságnak, amely ennek alapján ítél. Január elseje óta feltűnően csökkent az elítélések száma s a javulással biztató gyermekeket a Liga veszi át külön intézeteibe. Az igazságügyi miniszter pedig elrendelte, hogy az állami javító intézetek igazgatói is csak úgy helyezhetnek ki gyermeket nevelő-szülőhöz, ha a Ligát értesítik és ez védnökről gondoskodik. Ez pontosan jelentéseket tesz a Ligának és így állandóan irányíthatják a nevelését.

A beteg gyermekekre különös gondot fordít a Liga. Ingyen ad gyógyítószert, orvosi kezelést, az epileptikusokat Balfra küldi, a skrofulásokat Görgénysoáknára, a tüdőbajosokat külön sanatoriumba, másokat pedig a siketnémák, vakok és nyomorékok intézeteibe. Nyáron százszámra viszik a vézna apróságokat a felső-elefánti, szilágycsehi, remetevasgyári és szőkefalvi fürdő-konviktusokba. A Liga védenceit gondozzák a kassai csecsemő-otthonban, a temesvári gyöngelműjűek intézetében és a szegedi, nagyváradi, kolozsvári tanonc-otthonokban is. Tengeri szolgálatot létesített főképp olyan fiuk számára, akik nagyobb szubordinációt érdemelnek. A hajókon alkalmazott legénykéek első csoportjairól nagyon kedvező jelentések érkeztek.

Érdekes és fontos része a Liga programjának a külföldi illetőségű gyermekek itthon tartása. Azelőtt, ha külföldi illetőségű ember meghalt, árváját vitték ki idegenbe, hogy a közsege gondoskodjék róla, bár apjánya évtizedekig élt itt s a gyermek szinmagyarnak született. A rideg törvény sok szegény özvegyet megfosztott a gyermekétől. Az állam nem segíthet, jön hát a Liga és magára vállalja a nevelést: akkor itt maradhat

a gyermek. Már ezerkétszáz gyermeket megmentettek így az országnak. Kivándorlók gyermekeit pedig még Amerikából is hazahozatja.

A múlt évben 14,226 gyermeket mentett meg a pusztulástól.

Természetes, hogy az ilyen nagyszabású működés óriási összegeket emészt föl. És sok-sok ezer kis apróság vár még a megmentésre. Különösen a gyermekbiróságok reformja ró hatalmas terheket a Ligára. Roppant szüksége van tehát a nagyközönség támogatására. A magyar társadalom teremtette meg a Ligát s csak tőle függ a fennmaradása, a virágzása. Ez a nemescélú és hazafias intézmény, amelyet az állam is teljes erejével, szokatlan melegséggel propagál, — mint a hivatalos szervezetek legnagyobb társadalmi kiegészítőjét, — minden tekintetben rászolgált az országos támogatásra. A modern szociologia törvénye, hogy a gyermekmentés nem jótékony, hanem kötelesség és elsősorban a vidéki közönségre számítanak, amikor a leg-nemesebb kötelesség teljesítéséről esik szó.

Tábori Kornél.

S a mint a csoda-tavaszt nézem,
Fölismerem a szent jelet,
Melylyel be van írva egészen
A virághim a föld felett.

Igy olvasom a virágnyelvet
(Az ég a földdel így beszél):
Az Ur hatalmát énekeljed,
Ki mindig alkot, mindig él.

Amint megalkotá a szivet,
Akként teremté a tavaszt;
Az Isten jobbjá sosem téved:
A sziv s föld tanusítja azt.

Annyi mag van a szivben, földben,
S virágokat nyit végtelen,
Hogy azt a télfagyban, őszi ködben
Halál letépni képtelen.

S ezer csalódás ölje, bántsa:
A szent gyökér újból kihajt.
Óh légy csodálattal iránta,
S nézd nemesen a földi bajt!

A föld s a sziv nyarát, tavaszát,
Virágát és kalászeit
Évente, nem! óránként osztják,
Fogyasztják, tépik — ez tanit.

A sziv és tavasz szent tanára,
Mely így hangzik el: „Ember ne félj,
Nem tél az, nem halálnak átka,
A tavasz, mi örökkön él!“

Várad Antal.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt folyó hó 30-án, kedden jelenik meg.

Főispáni ebéd. Fernbach Károly főispán és felesége a folyó hó 19-én megtartott rendes évnegyedes közgyűlés alkalmából ebédet adtak, amelyen résztvettek: Popp György miniszteri tanácsos, Dömötör Pál kir. táblabíró, Eperjessy Béla kir. törvényszéki elnök, Karácson Gyula kir. tanácsos, Popovits Aurél kir. táblai főügyész-helyettes, Martin Tivadar műszaki tanácsos, Sztankovits György műszaki tanácsos, Faragó János kir. tanfelügyelő, Kraicz Lajos kir. posta- és távirdafelügyelő, Rittinger Antal kir. főgimnáziumi igazgató, Zsulyevits Ernő felső kereskedelmi iskolaigazgató, Tarczay Dezső főszolgabíró, Rechner Konrád plébános, Buday Gergely hitoktató, dr. Reviczky Jenő kir. közjegyző, dr. Novák Elemér kincstári alügyész és Bercsenyi József községi jegyző.

Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Udiczki Szvetozár okleveles tanítót a sajkásgyörgyei községi elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Nagy Bálint bácsalmási irodatisztet hason minőségben Szabadkára helyezte át.

Kossuth Lajos emléke. Tizenöt esztendeje volt a mult szombat annak a mindörökké felejthetetlen napnak, mikor távol a magyar hazától, melynek boldogulásáért élt, dolgozott és szenvedett, örök pihenőre hunyta le szemét: Kossuth Lajos. Hosszu tizenöt év után, rohamosan váltakozó események között is, szent kegyelettel emlékezett meg minden magyar a nagy halotról.

Pénztárvizsgálat. A m. kir. állami Munkásbiztosítási Hivatal kiküldöttel, dr. Herczeg Ferenc miniszteri osztálytanácsos és Drexler Ignác miniszteri számtanácsos a zombori kerületi munkásbiztosító pénztár ügy- és vagyonkezelését a mult héten négy napon át vizsgálat alá vették s azt rendben találták.

Felolvasás az Iparoskörben. Az Iparoskör helyiségeiben folyó hó 25-én d. u. 5 órakor Krumpp Vilmos felsőkereskedelmi iskolai tanár Bosznia és Hercegovináról vetített képek bemutatása mellett felolvasást tart. Az ipartestület vezetősége az érdeklődőket szívesen látja. Belépődij nincs.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Jankov József okleveles tanítót a nádaljai községi elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

A. V. H. O. Sz. bács megyei választmány tagjainak soraiba újabban beléptek Fernbach Károly főispán alapító tagnak 200 koronával, Matkovits Béla temerini nagybirtokos és Balogh Ernő országgyűlési képviselő pártoló tagoknak évi 4 korona tagdíjjal.

A honvédség köréből. Kovács László, Sigmond János és Nagy Zoltán szabadkai 6. honvédegyezredbeli tartalékos hadnagyokat saját kérelmükre a honvédség kötelékéből elbocsájtották.

Kinevezés. Szagmeiszter Gyula, aki Kulán két évig polgári iskolai magántanulók előkészítésével foglalkozott, a nagykárolyi állami polgári iskolához tanárrá nevezetett ki.

Tanítóválasztás. A kulai tanonciskolánál ujonnan szervezett tanítói állásra Vukadinovits Zsárkó lett megválasztva.

Itt a tavasz! Sándor és József és utána Benedek, zsákba hozzák immár a meleget! — tartja a régi példaszó. Sándor és József napja már elmúlt. Vasárnap volt Benedek és e nappal a hivatalos tavasz is beköszöntött. El is kel már a jó enyhe idő, mert elég hosszú és kemény télben volt részünk, ami a közönség pénztárcáját ugyancsak megapasztotta. Még egy pár meleg nap és megjelen a gomblyukakban az édes ibolya és utána a szemhatáron a gólya, fecske is mint régi ismerősök köszöntenek ránk és osztóznak a derűs tavaszi nap által keltett általános örömben.

A tanítók halpaprikása. A zombori ösztanítószövetség f. hó 19-én a Csitaoniceban halpaprikást rendezett, amelyen Faragó János kir. tanfelügyelő, Lázár segéd-tanfelügyelő, is megjelent. Jelen voltak: Faragó Jánosné, Temunovits Józsefné, Frusa Józsefné, Tomcsányi Aladárné Marschall Béláné, Mátray Zsigáné, Schönberger Miksáné, Tomity Jelena, Vrabely Istvánné, Merscher Ferencné, Nagy Janka (Bácskertes), Krizsán Zórka, Lugumerszky Perszeda, Czinkler Mariska, Zundánovits Mária, Petrovits Angyalka, Konyovits Helén, Tomits Helén, Eisler Zsigmondné (Szabadka), Pártos Samuné, Hertelendy Irénke. A halpaprikás és sültthal, de a sonkás- és turótszta is a vendéglős jó konyháját dícséri. Czveits György a vacsora után magyar nótákat énekelt. Az egybegyűlteket lelkesen megtapsolták a jóhangú énekest és szebbnél-szebb nótáit többször megismételtették.

Közgyűlés. A Tulipán Szövetség — Magyar Védő Egyesület Zomborban, 1909. évi március hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a kath. legényegyesület földszinti termében III. évi rendes és tisztújító közgyűlést, melyre az egyesületi tagokat ezuton is meghívom. Megjelenésüket különösen azért is kérem, mert ezen közgyűlésen állapítjuk meg az ügyrendünket. — *Vértési Károly*, elnök.

Halálozás. Id. bajsai Vojnits József bajsai földbirtokos, Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, folyó hó 18-án Szabadkán meghalt. Földi maradványait Bajsára szállították s ott folyó hó 20-án a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

Választmányi ülés. A zombori róm. kath. legényegyesület ma este 8 órakor választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait ezuton is meghívja az elnökség. Tárty: a leltározás megejtésére kiküldendő bizottság és elnöki előterjesztések.

Jégrobbantások Bezdánánál. Napok óta több mint 200 utászkatona dolgozott Bezdánánál a Dunán, hogy a még meg volt jégtorlaszokat eltávolítsák s a dunai flottilla előtt szabad utat nyissanak. A munkálatokat a mult héten teljesen befejezték és most már minden akadály el van hárítva. A monitorok jöhetnek.

Uj hetilap. „Hódság és Vidéke“ címen Pfiszter József szerkesztésében társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hetilap indul meg Hódságon.

Tanfelügyelőnk a tanítókhöz.

Vármegyénk tanfelügyelője, Faragó János a közoktatásügyi miniszter rendeletére támaszkodva, gyönyörű felhívást intézett a megyebeli tanítószághoz. E rendeletben többek között ezeket mondja: Küldök egy fekete tarsolyt. Ennek nyílása a „néma száj“, rettetes pusztító népbetegségre irányozza a figyelmet, a tüdővészre. 80.000 ember hal meg hazánkban évente tüdővészben. Négy mohácsi csatával mérkőzik a tüdőbetegségnek nemzeti pusztítása minden évben. És ami leginkább elkeserítő, az az, hogy a tüdőbetegnek legtöbbjét meg lehetne menteni, csak idejekorán gyógyítóházban (szanatóriumban) helyezhetnők el őket. Már áll egy intézetünk: a lugoserdei József Szanatórium. Négyszáz halódó felebarátunkat ragadjuk vissza évente a halálból az életnek. Némi dicsekvéssel hirdetjük, hogy ingyenes segélynyújtásunkat az intézet másfél éves fenállása óta 39 tanító, tanítónő, illetőleg ezek családja vette igénybe. Méltó, hogy mi is fogadjuk jó szívvvel, mikor az egyesület jön hozzánk kérő szóval. A husvéti öntözködések során majd minden gyermek néhány ajándék-fillerhez jut. Fölkérem tanító urat: ébresszék fel a zsenge gyermeklélekben a könyörületeség szánó érzetét. Mutassák föl tarsolyainkat. Mondják meg a gyermekeknek, hogy ennek „néma szája“ hány ezer meg ezer, a halál pitvarában életeért sóvárgó emberért könyörög. Gyűjtse-nek a gyermekek körében. A gyűjtés sikeréről jelentést kérek. — Faragó János lelkes felhívása alapján vármegyénk iskoláiban gyűjtés lesz a szegénysorsu tüdőbetegek embermentő alapjára. Bizunk vármegyénk tanítószághoz, hogy az országos gyűjtésben előjárjanak s nem egy halódó embernek épen az ő emberszeretetük és lelkesedésük menti meg.

A zombor-vidéki lecsapoló társulat ezennel értesíti a társulati érdekelteket, hogy miután a társulat kötelekebe számos oly érdekelt tartozik, aki az alapszabályban megállapított — egy szavazatra jogosító — legkisebb foknál kevesebbel van érdekelve, kikre nézve ugy a törvény, valamint az alapszabályok megengedik azt, hogy önként összeállva csoportosulhatnak a közgyűlésen való jogainak gyakorlása céljából, felhivatnak ennél fogva ezen legkisebb foknál érdekeltek, hogy a vízjogi törvény 84. §. és a jóváhagyott alapszabályok 15. §-a értelmében egyfelől önálló bejelentéseket, másfelől pedig a csoportosulásokat folyó évi március hó 20-ától számítva 15 napon át, vagyis április hó 3-áig bezárólag a községi előljárásnál illetve Zombor szab. kir. város tanácsánál annál is inkább jelentsék be, mert ennek elmulasztása esetén az alapszabály 13. §-ának rendelkezéséhez képest a közgyűlésen a községi előljárással, illetve városnak kiküldöttjei által fognak képviseltetni.

A Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság március hó 28-án délután 6 órakor a város háza tanácstermében tartja meg évi rendes közgyűlését.

Meghívó. A helyi lapokban jelzett József Főherceg Szanatórium Egyesületnek „Közművelődés és jótékonyaság zászlótartói“ címen jótékony célra, embermentő alapjára, kiadandó diszalbum zombori része ügyében van szerencsénk városunkban a közművelődés és jótékonyaság terén működő, a diszalbum iránt érdeklődő hölgyeket és urakat a folyó hó 25-én, csütörtökön 11 órakor a város háza tanácstermében tartandó értekezletre tisztelettel meghívni. Dr. Alföldi Gedeonné, védnök. Vértési Károly, szerkesztő.

Talált tárgyak. A zombori rendőrkapitányi hivatal közli, hogy két darab kés, egy bőrtárca kevés készpénzzel, két darab kulcs találtatott, melyeket jogos tulajdonosaik a rendőrkapitányságnál átvehetnek.

Halálozás. Pinterovits Jenő petróci községi jegyző e hó 17-én életének 44. évében hosszas szenvedés után meghalt. Korai halálát nagyszámu rokonsága és ismerősei gyászolják. Temetése a község lakosságának és a vármegyei jegyzői karnak élénk részvétele mellett e hó 19-én ment végbe.

Felolvasó estély. A zombori kath. legényegyesület vasárnap tartotta meg IV. bőjti felolvasó estélyét. A vásári idő kevesebb hallgatót hozott össze, mint más alkalommal, de azok a kevesen is kellemesen szórakoztak. Arnold Sándor ügyes cimbalomjátéka még a legkényesebb izlést is kielégítette volna. Závodszy Levente dr. folytatta nagy fontosságú előadását a „A kereszténység hatása a magyar nemzet művelődésére” címén s végső következtetésképen azt az igazságot állapította meg, hogy addig él a magyar e szép hazán, míg a kereszténység üdvös befolyása alatt fog állani. Végül Kergei János egyesületi tag Kont két első sorának parodikus szavalatával nagy derűtséget keltett. — Csütörtöki sorrend a következő: I. a) Tito Mattei „Il Ne Vicut Plus.” b) Heine „Álmomban királyleányt csókoltam.” c) Hans Schmid „Saphói óda.” Éneklő Marschall Béla, zongorán kíséri Schippert Olga. II. „Lourdes.” Mária kegyhely, vetített képekkel. Magyarazza Buday Gerő. III. „Szűz Mária.” (Költemény.) Szavalja Gasmann József egyesületi tag. IV. a) Abt „Örök álmom vagy te.” b) Abt „A hid.” Éneklő Schippert Olga, zongorán kíséri Marschall Béla. — Legközelebbi előadás április hó 5-én lesz.

Egy leány-nevelő intézet jövőjéről. Az Endreiné-féle internátussal egybekötött zentai leánynevelő-intézetet az elmúlt héten meglátogatta Baranyai Gyula kiküldött miniszteri iskolalátogató, aki két napi beható vizsgálatának eredményeként a következőket konstata: A polgári iskolai növendékek tanulmányi eredménye kitünő és meglepő. A miniszteri tanterv és rendeletek betartása kifogástalan. Az intézet tantesületének lelkes buzgalma — a tanfelügyelő és miniszteri kiküldött egyhangú véleménye alapján — a miniszter is honorálni fogja azzal, hogy már a folyó évben megadja ennek a magas nivóju intézetnek a nyilvánossági jogot. A miniszteri kiküldött az internátusban dicséretes rendet, pontosságot és a legnagyobb tisztaságot tapasztalta. És így fényesen bebizonyult, hogy az intézet hivatva van kulturmissziót teljesíteni a leánynevelés terén. Mindenki, aki érdeklődik a tanügy iránt és fáradságot vesz magának az Endreiné-féle leánynevelő-intézet megtekintésére, meggyőződhet arról, hogy nemcsak az intézet mintaszerű belső berendezése, hanem az elért tanulmányi eredmény is nagyszerű ajánlólevél ugy az intézet, valamint a szülők részére.

Vasut a zentai Tiszahidon. A kereskedelmi miniszter a szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut részvénytársaság vasutjának Csóka állomástól a vasuti közlekedésre is berendezendő zentai közúti Tiszahid igénybevétele mellett a Bács-Bodrog vármegyei h. é. vasutak Zenta állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemű h. é. vasutvonalra előmunkálati engedélyt adott.

Öngyilkosság. Csajkás Rókus szabadkai korcsmáros felesége a mult napokban forgópisztollyal mellbelötte magát. A golyó a szerencsétlen asszonyt nyomban megölte.

A szép gárdista. Érdekes eljegyzésről beszélnek Szabadkán. Tóth József, a szabadkai színház tenoristája eljegyezte Piukovits Rózsikát, Vujkovics C. Lőrinc földbirtokos nevelt leányát. Az egyszerűnek látszó eljegyzési hír mögött sok romantika és sok millió húzódik meg. Vujkovics Szabadka egyik leggazdagabb embere, ami a szabadkai arányok szerint sok milliós vagyont jelent. A tenoristát A szép gárdista címszerepében szerette meg a nábobkisasszony s merthogy Piukovits Rózsika nagy vagyona mellett ráadásul igazi bunyevác szépség is, a regény polgári befejezésétől bizony nem húzódozott a tenorista.

A DMKE közgyűlése. Ő fensége József császári és királyi herceg védnöksége alatt álló Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület 1909. évi április hó 18-án délelőtt 11 órakor Ujvidéken tartja meg IV. évi rendes közgyűlést a következő napirenddel: Elnöki megnyitó beszéd. Ünnepi beszéd. Tartja Balla Aladár dr. Ujvidék szab. kir. város főispánja. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére négy egyesületi tag kiküldése. Elnöki jelentés az egyesület 1908. évi munkásságáról. Az 1907., 1908. évi számadásokról és az 1909. és 1910. évi költségvetéseknek tárgyalása. Jelentés a D. M. K. E. nevelőintézeteiről. Alapszabályok módosítása. Tisztújítás. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. Indítványok. Záróbeszéd. — Az ünnepély sorrendje: *Április hó 17-én.* Délután Arad, Bács-Bodrog, Békés, Bihar, Csanád, Csongrád, Jásznagykun-Szolnok, Krassó-Szörény, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Temes és Torontál vármegyék területéről érkező egyesületi tagok fogadtatása a vasutnál és azoknak részben szállókban, részben magánházaknál való elszállásolása. Este 7 órakor diszeladás a színházban. Este 9 órakor ismerkedési estély az Erzsébet-szállóban. *Április hó 18-án.* Délelőtt 1/2 10 órakor igazgatói gyűlés. Délelőtt 11 órakor a D. M. K. E. közgyűlése Ujvidék város székháza dísztermében. Délután 1 órakor ünnepi lakoma. Este 7 órakor diszeladás a színházban.

A választók összeírása. Zomborban az 1910. évi képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítási munkálatai az összeírók küldöttségek által a következő sorrendben fognak teljesíteni: 1. 1909. évi március hó 30-án és 31-én délelőtt 8—12 óráig, délután 3—6 óráig együttes ülésben a B) adófékönyvben foglaltak és a tisztviselők névjegyzéke. 2. A belvárosi névjegyzék április hó 8-án délelőtt 8—12 óráig és délután 3—6 óráig. 3. A felsővárosi névjegyzék április hó 5-én délelőtt 8—12-ig és délután 3—6 óráig. 4. A szelencei névjegyzék április hó 6-án és 7-én délelőtt 8—12-ig és délután 3—6 óráig. 5. A bánáti névjegyzék április hó 1-én délelőtt 8—12-ig és délután 3—6 óráig, továbbá április hó 2-án délelőtt 8—12 óráig. 6. A cservenkai névjegyzék április hó 2-án délután 3—6-ig és április hó 3-án délelőtt 8—12-ig és délután 3—6 óráig. A kiigazítási munkálatok a városháza nagytermében teljesítenek és a munka befejezéséig folytatattatnak, amikor választói jogosultságának igazolása végett a küldöttségek előtt bárki személyesen megjelenhetik.

A tánc vége. Jánoshalmáról írják: Radva András vasárnap délután barátja kíséretében elment egy közös ismerősükhöz táncolni, de bejelentette otthon a szüleinek, hogy nemsokára hazajön. Körülbelül 6 óráig tartott a tánc, mikor Radva András barátja, Rabb András kíséretében hazafelé indult. Alig haladtak vagy fél órát, midőn egy ismeretlen alak ugrott eléjük és a kezében lévő bottal Radvát szó nélkül fejbevágtta. Rabb András, mikor látta, hogy barátja veszélyben van, ahelyett, hogy segítségére sietett volna, elfutott. Radva a kapott rendkívül súlyos sérülésével még haza tudott vándorolni és otthon leült egy székre, anélkül, hogy egy szót is tudott volna szólni vagy felvilágosítást adni arról, hogy ki és miért támadta meg, eszméletét veszítve, pár pillanat múlva meghalt. Az orvosi vizsgálat a halál okául koponyatörés következtében beállott agyhüvelytűz állapított meg. A csendőrség a tettes kézrekerítése végett a legszelesebb körű intézkedéseket megtette.

Az uszó veszedelem. A szolnoki Tiszahid roncsai Szegeden át borzasztó rombolás közepette száguldottak lefelé a Tiszán, a nélkül, hogy az uszó veszedelmet pusztításában föl lehetett volna tartóztatni. Most, mint Titeltől írják, a titeli kinestári fahajóhidat rombolták szét a Tiszán uszó óriási jégtáblák és a szolnoki tutajmaradékok és faszilánkok. A hid épülőféiben volt. A kár több ezer koronára rug. A rombolás éjjel történt irtóztató recsegés és ropogás kíséretében. Reggelre a titeliek már csak a hid elpusztult roncsait láthatták viszont.

A tanítók nyugdíja — nem örökség. A közigazgatási bíróság általános közigazgatási osztálya abban a kérdésben, vajjon a népoktatási nyilvános tanintézetek s nyilvános kisededővő intézetek tanítói s nevelői nyugdíj- és gyámpénztára irányában a tanítót (óvót, nevelőt) terhelő járulék érvényesíthető-e az özvegyet és árvákat megillető nyugdíj- és gyámpénztári ellátás vagy részletetés ellen, a következő határozatot hozta: A népoktatási nyilvános tanintézetek s nyilvános kisededővő intézetek tanítói s nevelői nyugdíj- és gyámpénztára irányában a tanítót (óvót, nevelőt) terhelő járulék nem érvényesíthető az özvegyet és árvát megillető nyugdíj- és gyámpénztári ellátás vagy részletetés ellen. Az indoklás szerint ugyanis az özvegynek és árváknak a nyugdíjhoz való joga nem az elhalt házastársról, szülőről száll át rájuk, hanem a törvény közvetlenül nekik biztosítja ezt a jogot. Ez tehát nem eshetik olyan elbírálás alá, mintha ez örökség volna.

A munka jutalma. A mult héten érkezett haza 13 évi távollét után Amerikából ifj. Loósz Mihály bajszentistváni lakos. Hazajött, mert a honvágy hazahuzta, s mert a megélhetése itthon most már biztosítva van. Mint egyszerű munkás keresményéből 14.000 koronát takarított meg, melylyel itthon most gazdálkodni fog. A becsületos munka s a józan élet megkapta jutalmát.

Istenes Horváth kártérítést kér. Istenes Horváth Jánost, aki anyagyilkosság vádjá alatt tizenkét évet és három hónapot töltött fegyházban, a perújítás alkalmával tudvalevőleg a szegedi esküdtbíróóság „nem bűnös”-nek mondotta ki. Istenes Horváth jövődi megélhetéseért most kártalanítást kér s erre vonatkozó beadványa már a szegedi törvényszék előtt fekszik. Hivatkozik a fölmentő ítéletre s arra, hogy 4449 napot töltött ártatlanul. Kéri a törvényszéket, kártalanítási igénye megállapítása végett tegye folyamatba a szükséges nyomozási eljárást s annak befejeztével az összes iratokat terjessze a Kuria elé. Istenes Horváth 88,980 korona kártérítést kér megállapítani, tehát minden napra, amit fegyházban töltött, 20 koronát.

Megszöktetett gyermekek. Egészen modern jelenet játszódott le a mult szerdán Ujvidéken. Kemény Soma dr., ki már néhány hónapja elváltan él a feleségétől, szerdán reggel a cseléddel az iskolába küldte két leánygyermekét, míg kis fia a gimnáziumba ment. Délben várja haza gyermekeit, de sem a fiu, sem a leányok nem jelentkeztek. Kemény dr. elküldte a cselédet az iskolába, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy a gyermekek az előadásokon nem vettek részt. A megejtett nyomozás után kitűnt, hogy a gyermekek iskola helyett a Rákóczi-utcai gyógyszerárú mentek el, ahol már egy kocsi várakozott rájuk. Ebbe egy idősebb ur — valószínűleg Kemény dr. apósa — kíséretében beszálltak és a vasuti állomásra hajtottak ki. A gyermekek édes anyjukhoz Eszékre utaztak, aki ezt az utat választotta, hogy gyermekeit maga mellett felnevelhesse.

A biztosítás jogosulatlan megszüntetése. Ha a biztosító-társaság a biztosítási szerződést jogosulatlanul szüntette meg, a lejárt díjat akkor sem követelheti, ha a díj oly időre vonatkozik, melyre a biztosító a veszélyt viselte. Így döntött legutóbb a kuria, mindkét alsóbíróság ítéletét megváltoztatván akként, hogy a felperes volt igazgatója által leteszi a főséket arra, hogy az alperessel nem állapodott meg abban, hogy alperes a biztosítási törvény szerint minden év március 27-én esedékes díjrészletek közül a harmadik és következő évek díjrészleteit mindenik évre március helyett jogosítva lesz kamatmentesen december hónapban kifizetni, arra az esetre alperest arra kötelezni, hogy 4176 korona 72 fillér tőkét stb. megfizessen.

Letartóztatott gyógyszerész gyakornok. A zombori rendőrség tegnapelőtt a színérváraljai járásbíróság megkeresésére letartóztatta Jovánovits Miklós állítólagos gyógyszerész gyakornokot, aki néhány nap óta Zomborban tartózkodott. Jovánovits ellen a

szinéváraljai járásbíróóság lopás gyanuja miatt indított büntető eljárást. A zombori rendőrség a letartóztatás után beszállította az ügyészség fogházába, ahonnan Szinéváraljára kísérték.

A selyemtenyésztés statisztikája. Hazánkban a múlt esztendőben 80.048 család foglalkozott selyemtermeléssel és másfél millió kilogramm gubót termelt, melyért három millió koronát kapott. A nyers selyem gyári feldolgozása másfél millió korona keresetbe juttatta a munkásnépet. A termelők száma 17.545-tel, a gubótermés 220.000 kilogrammal, a selyemtenyésztésből eredő munkakereslet fél milliónál nagyobb összeggel gyarapodott a múlt évben. Bekövetkezvén a tavasz, a selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott meleg felhívással fordult a községi előjárósághoz, hogy a legszegényebb nép által is megindítható selyemtenyésztés ügyét szeretettel vegye gondjaiba. Bezerédj Pál szép felhívásban azt mondja, hogy a szederfatenyésztés elhanyagolása egyenlő a selyemtenyésztés megállításával és hamar bekövetkező visszafejlődésével. A miniszteri meghatalmazott tehát minden községi előjárót arra kér, hogy ültesse eperfát az utcák vonalába, az ország, a községi és a dülő utak mentén. Minél több lesz hazánkban az eperfa, annál több lesz a termelő és annál több millió jut keresetül a népnek. Kijelenti végül a miniszteri meghatalmazott, hogy a községi előjárókat ama célzatukban, hogy eperfa-iskolát létesítsenek, avagy már iskolázott eperfákat ültethessenek, a leghatékonyabban segíti és e részben a községeknek eperfacsemeteket vagy eperfamagot küld.

Életmentés a Dunán. Boncek Lajos bajai halász a múlt napokban munkaközben csónakjából a Dunába bukott. A szerencsétlenül járt halász segélykiáltására csakhamar csónakba ugrott Jaszenovits Domin hajós s a már-már elmerülő halászt sikerült emberfölötti küzködés után kimentenie a fagyos habokból.

A föld lélegzése. A levegő a földnek ép úgy éltető eleme, mint a legparányibb szerves lénynek. Ha a földnek nem volna légköre: örök csend és halál uralkodnék bolygónkon. A levegő folytonos áramlása az egyenlítő és a sarkok között, tulajdonképpen nem egyéb, mint földünknek a lélegzése. Ez a lélegzés nemcsak a meleget és hideget egyenlítő ki a különféle égővek alatt, hanem az élő lényekhez s növényekhez oda juttatja a gáznak azt a csodálatos keveréket, mely az élet fentartásához szükséges. Mindezeket kívül, a levegő még a föld külső alakjának a megváltoztatásán is szakadatlanul munkálkodik. A levegő, a benne rejlő különféle gázok erejével maga is folyton mállasztja a különböző kőzeteket, nem is szólva arról a rettenetes rombolásról, melyet a szelek és csapadékok visznek véghez. Amire azonban jóformán senki sem gondol: Földünket a világűrben való örökös vándorútjában, a legerősebb páncélnál is jobban védi az a légréteg, mely a földet minden oldalról körülveszi. A földre hulló meteorok myriádjai ugyanis már régen szétrombolták volna bolygónkat, ha ettől a sorstól nem védte volna meg a légkör. Amint ugyanis a meteor a légkörbe ér: a levegővel való nagy surlódástól meggyullad, azután teljesen elég és csak a por vagy hamu alakjában hull le a földre. Csak a legnagyobb meteorok szétrobbanó hulladékaik jutnak le kő alakjában a földre, de már ez is nagy ritkaság. Ellenben a porrá égett meteorok száma évenként megszámlálhatatlan milliókra tehető.

Eladó zongora. Egy teljesen jókarban levő Bösendorfer-féle zongora (Concert-Flügel) helyszüke miatt azonnal eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalnál.

5-3

I r o d a l o m .

Az új adótörvény ismertetője. Ezen a címen jelent meg az országos érdeklődéssel várt füzet, mely mindenkinek megmondja, hogy az új adóreform törvényei szerint, ki mennyi adót fog fizetni. Az új adótörvény ismertetője népszerű, világos előadásban tárja fel mindazokat a tudnivalókat, amelyeket társulatoknak, magánosoknak, nyilvános számadásra kötelező vállalatoknak, kereskedőknek, iparosoknak, diplomai foglalkozásuaknak és tisztviselőknek multhatatlanul meg kell tudniok. Mindenkinek anyagi érdeke, hogy az új adó berendezkedés törvényével szemben, senki tájékozatlanul és készületlenül ne álljon. Az új adótörvény ismertetője nem röpirat, nem politikai tendenciájú munka, egyszerűen felvilágosítója és tanácsadója az adófizetőknek. — Ára 60 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben és újságárúsító helyen. Megrendelhető 60 fillér beküldése mellett a kiadónál: Vadász Henrik, Budapest, VI., Szondi-utca 44/a.

A „Vasárnapi Ujság“ március 21-iki száma képsorozatokban közli a pápai várkastélyt, a budapesti március 15-iki ünnepélyt, érdekes cikk kíséretében régi és újabb babukat és gyermekviseleteket, képeket az új városligeti „vurstli“-ról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Pap Zoltán és Mészáros Gyula verse, Vértesy Gyula novellája, Williamson angolból fordított regénye. Junius Herman Ottó új könyvéről ir cikket. Egyéb közlemények: Csávolszky Lajos arcképe és nekrológja, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Világkrónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában, (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Megcsendül még . . .

Megcsendül még egy dal szívemben,
Mikor rád gondolok.
S szerelmem mint az eltiprott zsarátnok,
Még egyszer-egyszer fellobog.

Hanem utána még sötétebb
Lesz szívem éjjele.
És ez az éj nem ábrándozni hív már . . .
Kisértetekkel van tele!

S hogy a kísértet meg sohsem hal,
Te is majd megtudod.
Azt a mosolyt, azt a hideg nyugalmat,
Nekem hiába hazudod!

Nem hallod-e még, csöndes éjen,
Szived sóhajtani?
Mig nagy, nevezhetetlen fájdalommal,
Összébb szorítja valami.

S dallam zokog, sír, messze-messze,
Mint egy nehéz panasz . . .
— Nem hallod-e? az én megölt szerelmem,
Bús, visszajáró lelke az!

Szaboloska Mihály.

A cár szerelme.

— Jön a császár! Jön a császár! —
Ez élénken suttogott szavak hallatszottak a pétervári Smolna kolostor osztálytermeiben.

A leánykák izgatottan huzogatták egyesre ruhájukat. Mások meg valamely kifogás alatt kisiettek, hogy a tükör előtt bizonyosodjanak meg öltözkük kifogástalan voltáról.

Pár perc múlva II. Sándor cár a zárda-főnöknő kíséretében belépett az első osztályba. A cár intett az éppen előadást tartó tanítónőnek, hogy ne zavartassa magát és nagy érdeklődéssel figyelt a fiatal leánykák feleleteire.

Az uralkodónak különösen feltűnt egy üde, viruló leányka, szőke hajjal, pajzán, barna gyermekszemekkel; kizárólag csak ezt szemlélte folyton.

— Most — fordult a főnöknőhöz — hadd halljuk, mennyit értenek a leánykák zenéhez.

— Ahogy császári fölséged parancsolja.

— Hölgyeim — fordult a főnöknő a fiatal hölgyekhez, — sziveskedjenek a zeneterembe átjönni.

A fiatal leányok, körülbelül huszan voltak — követték a császárt és a főnöknőt. Mialatt a zeneteremben sorba állottak, a császár egynémelyikhez lépett, kérdést intézve hozzájuk foglalkozásuk, életmódjuk és családjuk iránt.

— Hogy hívják önt? — fordult ahhoz, aki különös figyelmét leköté.

— Katharina Michailowna-Dolgorucki a nevem.

— Dolgorucki? — kérdé elgondolkodva a cár, — hol élnek szülei?

— Szüleim már elhaltak, nagyon korán vesztém el őket.

— Szegény gyermek — viszonzá a császár hosszú, gyengéd pillantást vetve a szép leányra. — Nos, hadd halljuk, mit tud ön a zongorán?

Remegve és zavarban fogadott szót a leányka. Egy Mendelsohn-féle dalt választott, melyet legjobban tudott játszani. De ma alig akart egy tiszta hang kikerülni a zongorából; játéka bizonytalan és nyugtalan volt.

— Ah — szólta a főnöknő a cárhoz fordulva — Katharina Michailowna máskor jobban játszik. A szegény gyermek olyan könnyen jó zavarba, mi itt csendes magányunkban nem vagyunk magas látogatáshoz szokva. Felsőged rég nem kegyeskedett intézetünket meglátogatni.

— Most épp azon vagyok, hogy meglátogassam a város összes tanintézetét. Hadd játszék most más valaki a leánykák közül — szólta aztán, midőn Katharina bevégezte zene-előadását.

A többiek már biztosabban játszottak.

A cár aztán nemsokára elhajtott, nem mulasztott el azonban annak, aki szívét első pillanatban megnyeré, pár biztató szót mondani.

— Katharina Michailowna! — kiáltották a leányok, — te megtetszettél a császárnak, te veled egészen külön beszélt.

— Talán sajnálkozik öfelsége, hogy egyedül állok; hogy nincs se atyám, se anyám, — viszonzá ez nyugodtan.

De Katharina nem bírta feledni a császár szavait. Gyógyként hatottak azok gyengéd szívére, mely sokat szenvedett a háttérbe szorítás miatt. Kit érdekel egy szegény árva?

Gondolatmenete ez volt: „Ha a császár oly kegyes lenne és valami álláshoz juttatna az udvarnál — mily pompás élet lenne az! Mily szép pálya nyílnék előttem! A néni gyakran mondogatta, hogy szüleim semmit se hagytak reám, hogy csakis az ő kegyének köszönhetem a jó nevelést, mely engem önállóságra kell, hogy képesítsen. De hát mi lehet egy leány az én helyzetemben? Tanítónő és tán később egy hasonló intézet

főnöknője; biz ez örömtelen egy lét. Házasságra — azt mondta a néni — sohase gondoljak; család, vagyon és szépség nélküli leány vagyok. Vajjon igaz-e? Vagy csak azért mondja, mert Sónia még csunyasabb nálamnál?”

— Nem, valóban nem hiszem — szolt a tükör elé állva — természetem délceg és szabályszerű, vállam vakító fehér, hajam szőke — de szőke haj és barna szem bizonyára nem összhangzó — valamiben mégis csak kell a hibának rejlenie. Nem, nem hiszem, hogy csunya vagyok, a néni azt csupán irigységből mondta. De hát miért is kinlódom jövőm miatt? Az árvák mindig a jó leszen gyermekei!

Ilyen és hasonló elmékedésekkel telt el az ideje, míg az álom angyala lágy lehetével homlokán csókolá e gyermeket, aki egyedül, árván állott a világban, akinek nem volt semmije, csak gyengéd, odaadó szive.

— Tudjátok mi az ujság? — kérdék másnap az intézet legidősebb növendékei barátinóiktól. — K... hercegné a jövő vasárnapra meghívta ebédre az egész első osztályt, fiatal urak is lesznek, táncolni fogunk, pompás esténk lesz.

S elérkezett a vasárnap. A leánykák fehér ruhába öltöztek, színes szalagokkal. Minek az ifjuságnak a cicoma, mikor bájaknak teljében van?

Midőn az asztal körül vidám, jókedvű játékokra gyülekeztek, hirtelen belépett a cár.

Vidáman és szeretetreméltóan — ilyen volt mindig, egyedett a játékok közé, ingerkedett a fiukkal és trefálódzott a leánykákkal. Ismét Katharina volt az, akire különös figyelmet fordított s akinek szőke selyemhaját egy izben halkán, majdnem észrevétlenül megsimította.

Mint villám, úgy cikkázott át ez az érintés a leányka lelkén. Csendessé, álmodozóvá lett naphosszat s midőn este a szent képek előtt térdre borult, áhitattal imádkozott: „Boldogságos szüzanya, könyörülj rajtam!”

Egy egészen új, előtte homályos, meg nem határozható érzés fogta el:

— Mi lesz az én sorsom? — gondolta magában; tán még se lesz oly zordon, mint ahogy a néni mondta folyton.

... Igy telt el az utolsó két éve a kolostorban. A császár nem merészelt őt a meghatározott idő előtt — mely szerint a fiatal leányok nevelése tizennyolcadik életévükben ér véget, — onnét kivenni. Ő, a világ hatalmas ura, akinek egy szavától milliók élete függött, nem merészelt e leánykának parancsolni. Ifjusága, ártatlansága, védtelensége tisztelettel töltötték be lelkét iránta. De őt látni, látásában gyönyörködni, igen, azt tehette s tette is, ahányszor az illem csak megengedte.

Mikor Katharina tizennyolc éves lett, el kellett hagynia az intézetet. Ekkor ismét eléje lépett az aggasztó kérdés: Mihez fogjak most? Visszamenjek-e néném házához? Mi lesz belőlem?

Ő persze nem tudta, hogy miért bannak vele oly kiváló előzékenységgel, mióta a császár különös figyelmet fordított reá. Az ártatlan gyermek mindent környezete szívóságának tulajdonított, de a tapasztalt világi delnök jól tudták, mit jelent a cár kegye.

Még mielőtt Katharina csak gondolt is reá, már több oldalról, csupa hercegnőktől, kapott meghívást, hogy tekintse házukat a magáénak.

K... hercegné meghívása volt a leg-sürgetőbb, sőt mondhatni parancsoló. Ezt el kellett fogadnia. Igy telt el ismét két év gyönyörű dus életben, élv és öröm között.

Csodálták őt, körülrajongták, a cárt gyakran és hosszasan látta, majd tündéri, ragyogó udvari multságokon, majd vadászati, erdei kirándulások alkalmával, gyakran bizalmas családi körben és gyakorta egyedül négyszem közt. Ilyen alkalomkor a cár szavai andalító zenének hangzottak, pillantásai oly forrók, oly mélyek, oly bensőségteljesek voltak, hogy a leányka szívébe hatottak és emésztő lángot gyújtottak abban. Reszketett, a boldogságos szüzhez imádkozott és szive elszorult ily pillanatokban.

Az 18... év őszén volt, mikor K. hercegnő, aki fiatal védencevel Baden-Badenben töltötte a nyarat, így szolt: „Mit gondolsz, Katharina, hátha mi is elmennénk Krimába? A pétervári évad még nem kezdődött meg, innét is elvonult már a jobb társaság, az orosz udvar pedig Krimában időzik. Ott az égalj pompás, szórakozni fogsz, mert úgy látszik, két havi fürdőtartózkodásod dacára levert és gyengélkedő vagy.”

Ki volt boldogabb Katharinánál!

Saltoban látta viszont hat havi távollét után a cárt. Szébbé, kifejtettebbé lett; szerelme, melylyel úgy küzdött, mint egy titkos, makacs ellenséggel és mely fölött még mindig tudott uralkodni — gyermeked megjelenésének bizonyos érettséget kölcsönözött, mely hasonkora leányoknak rendszeren nem szokott sajátja lenni.

Derült és vidám volt, ha látta a cárt, nem bírta volna egy haragos vagy aggódó pillantással megbántani, mindent meg kellett tennie annak az embernek kedvére és óhaja szerint, kinek vállára egy egész világ gondja nehezedik, s akinek élete gyakran forgott veszélyben.

Lágyan, hízegőn suttogott a szellő, a virágok pompája édes illattal áradt szerteszét, a madarak zenéje andalítóan hangzott és a nap aransugara ragyogott a zöld diszben pompázó fák sudarán, midőn a cár Katharinával a sűrű erdőben lovagolt egyedül, csendesen, bizalmasan; csak távolról követte őket egy szolga,

Amit a sziv érez, attól árad a nyelv. Katharina egész szívével hallgatta a cár szavait, megittasult, el volt ragadtatva. Ő, a szegény árva lány, lábai előtt látta egy majdnem végtelen birodalom uralkodóját. Fogva volt, nem birt ellentállani...

A csendes évek közepette számos év telt el. Katharinának nem volt szüksége a világra, a gyönyörökre, más emberekre. Aggodalom nem volt már a szívében, leküzdötte a szívet egykor emésztő harcát. Sokan, nagyon sokan irigyelték, környezete boldognak magasztalta. S boldog, szép órákat töltött az ő Sándorjával, a külföldön mindenüvé követte, vadászatain, utazás közben, háboruban folyton mellette kellett lennie; osztózkodott a császár bánatában, örömeiben, vigasztalója volt nehéz óráiban, elsimította a redőket, melyeket a kormányzat gondjai vontak barázdaként homlokára.

Ekkor meghalt a császárné, Katharinát barátjai unszolták, hogy birja reá a cárt — házasságra.

II. Sándor, ki nem bírta egy kívánságát se megtagadni, könnyen hajlott. Hat héttel a cárné halála után ment végbe egész csendben az esküvő Zarskoe-Seloban.

Barátai, rokonai ezután gyakran unszol-

ták Katharinát, hogy birja rá a cárt arra is, hogy megkoronáztassa, de ő állhatatosan ezt viszonozá:

— Én nem vágyódom biborfény és korona után. Boldog vagyok, ha Sándorom homlokáról elúzhetem a gondot, ha ima és folytonos őrizet által elháríthatom fejről a veszélyt.

Elérkezett 1881. március elseje.

— Ne hajts a lovardába — esdeklé Katharina. — Engedj kéresemnek, én rosszat gyanítok; valami nyomasztó, kínos érzet szorítja lelkemet. Maradj itthon!

— Bohó aggodalom. Légy nyugodt — szolt szilárdan a cár — hamar visszatérek és akkor még egy óráig együtt sétakocsizhatunk. Oly pompás, napos idő van, hogy az ember azt hinné, a tavasz gyors lépésben vonul be fagyos északunkba.

A cár elhajatott.

A borzasztó esemény, mely megfagyasztotta a vért az emberekben, megtörtént; a nihilisták bombája véget vetett a cár életének.

Földi maradványait a vártemplomban helyezték ravatalra. Oroszország minden vidékéről sereggestől tódult a nép, hogy bucsut vegyen — a haza atyjától.

A népnek csak éjjelenként volt szabad a cár ravatalához jönni. A reggeli órák a császári család, a nap többi része az előkelő osztályok részére volt fentartva, akik jeggyel bírtak. A megszabott időközök közti szünetek alatt néha háromszor-négyszer is napjában egy sűrűn elfátyolozott, talpig gyászba öltözött s csak barátinője által kísért nő jelent meg és imádkozott a drága elköltözöttnek korporsójánál. A legszebb virágokkal hinté be nyughelyét, újra meg újra érinték ajkai a merev, hideg kezeket és senki se merészelt őt megzavarni.

A papok nyugodtan mondták a halott felett imáikat, szoborként állott négy őrséget tartó tiszt a ravatal körül. Ezek közt ott térdelt Katharina törődött szívvél, ismét egyedül, árván, elhagyatottan.

Vármegyei közgyűlés.

A vármegyei törvényhatósági bizottság folyó hó 19-én tartotta meg Fernbach Károly főispán elnöklésével a bizottsági tagok csekély érdeklődése mellett rendes évnegyedes közgyűlését. A vármegyei házában díszterme, amely választásokkor ugyancsak szünek bizonyul, csakugy kongott az ürességtől. A tisztviselőkn kívül alig volt egy-két helybeli bizottsági tag, azok is hamarosan elszéledtek. A közgyűlés közel 300 tárgyat rövid egy óra alatt letárgyalták s fel 11 órakor már nyoma sem látszott, hogy a törvényhatósági bizottság ülést tartott. A közgyűlés lefolyásáról az alábbiakban számolunk be:

1. Alispáni jelentés a közügyek állapotáról. — Tudomásul vétetik.

2. Jasz-Nagykun-Szolnok vármegye közönségének átirata a vármegyei pótdók kivételének és kezelésének egyszerűsítése tárgyában. — Pártoló felirattal támogatja.

3—8. pont alattik tudomásul vétettek:

3. Pozsony szab. kir. város közönségének átirata a pornografiai irodalmi termék és detektív regények árusításának eltiltása tárgyában.

4. Kolozsvár szab. kir. város közönségének átirata a „Ne temere“ kezdetű pápai dekretum Magyarországra való hatálytalanságának tárgyában.

5. Maros Torda vármegye törvényhatósági bizottságának átirata új távbeszélő tarifa életbeléptetése tárgyában.

6. Főispáni átirat, melylyel a számonkérőszekről felvett jegyzőkönyvet átteszi

7. Főispáni átirat Pótz Antal díjt. közig. gyakornokká történt kinevezése tárgyában.
8. Főispáni átirat dr. Bata Lukács közig. gyakornoknak tb. árvaszéki fogalmazóvá és Vujics István közig. gyakornoknak tb. szolgabíróvá történt kinevezése tárgyában.
9. Vármegye alispánjának előterjesztése Veliczki Száva vak kiképzésére adandó segély iránt. — 150 korona engedélyeztetik.
10. Alispáni előterjesztés két ideiglenes utmester alkalmazása tárgyában. — Engedélyeztetik.
11. Alispáni előterjesztés a bácsföldvári vasúti állomáshoz vezető tvh. közut meghosszabbítása tárgyában. — 550 méterrel meghosszabbíttatik.
12. Alispáni előterjesztés a baja—mélykúti tvh. közut mentén építendő utkaparohoz céljaira szükséges terület megszerzése tárgyában. — Engedélyeztetik.
13. Alispáni előterjesztés az ipartanács megalakulása tárgyában. — Tudomásul vétetik.
14. Alispáni előterjesztés a borellenőrző bizottságok megalakítása tárgyában. — Elfogadtatik.
15. A megyei árvaszék előterjesztése Singer Fülöp hagyatéka ügyéből folyólag felmerült költségek tárgyában. — Felterjesztetik.
- A 18—18. pont alattiak jóváhagyattak:*
16. Árvaszéki nyilatkozat Oszivac birtokában levő kötvény tulajdonjoga iránt.
17. Mandits Sándor és társai felebbezése Katymár községnek a kisbírák és gazdaszszony fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen.
18. Gróf Teleky Józsefné felebbezése Bácsalmás községnek a kunbaja-pusztai pótadó tárgyában hozott határozata ellen.
19. Luspai Jánosné felebbezése Madaras községnek a bábatlgy rendezése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.
20. Mayer N. János és társai felebbezése a Katymár községben megajtott községi bíróválasztás ellen. — Felebbezés elutasítottatik.
21. Töröky F. József felebbezése Bajmok községnek fizetésfelemelés iránti kerelmét megtagadó határozata ellen. — Ujabb határozathozatalra utasítottatik.
22. Müller János felebbezése községi pótadója tárgyában Vajszka község által hozott határozat ellen. — Jóváhagyatik.
23. Berzenkovits Péter felebbezése Bács-ujfalu községnek a jegyzői földből történt foglalások tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.
24. Lengyel József felebbezése Magyar-kanizsa r. t. városnak rendőrfelügyelői járandóságának folyósítását megtagadó határozata ellen. — Feloldatik.
- A 25—29. pont alattiak jóváhagyattak:*
25. Barta Mihály és társai felebbezése a Szilágyi községbeni orvosi állás érdekében kiküldendő küldöttség költségeinek fedezése tárgyában hozott határozat ellen.
26. Dr. Freund Illés felebbezése Obecse községnek a bikaistálló áthelyezése tárgyában hozott határozata ellen.
27. Szilágyi telep községnek a jegyzői földek után felmerült vízlecsapolási díjak fedezése tárgyában hozott határozata ellen beadott felebbezés.
28. Feszli György felebbezése Obecse községnek Feszli Ignác örökösai nevében álló pótadó leírását megtagadó határozata ellen.
29. Lőrincz Pál felebbezése Topolya községnek a törlési engedély kiadását megtagadó határozata ellen.
30. Dr. Freund Illés felebbezése az Obecsen megajtott községi bíróválasztás ellen. — Uj választás rendeltetik.
31. Fűtredy Lajos felebbezése Kossuthfalva községnek az ipartestületnél viselt jegyzői állásából való eltöltése tárgyában hozott határozata ellen. — Felebbezésnek hely adatik.
32. Ifj. Blanz Péter és társai felebbezése a kulai harmadik esküdti állás betöltése tárgyában hozott határozat ellen. — Megerősítetik.
33. Székely Sándor felebbezése Bácsgyula-falva községnek az orvosi lak telke tárgyában hozott határozata ellen. — Megváltoztatik.
34. Littway Máttyás felebbezése Nemesmilitics községnek a nagy tó bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.
35. Rittner Máttyás és társai felebbezése Veprőd községnek utcai terület eladása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.
36. Lotz Fülöp és társai felebbezése az óverbázi előljáró választás ellen. — Megsemmisítettik.
37. Dr. Lelbach László és társai felebbezése Cservenka községnek a rendőri létszám felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Ujabb határozathozatalra utasítottatik.
38. A cservenkai előljárók felebbezése Cservenka községnek a rendőrök ruházata tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.
39. Berzenczey Domokos felebbezése Zenta városnak a parcellázási munkálatok mikénti fogantatás tárgyában hozott határozata ellen. — Megsemmisítettik.
40. Pala Ferenc r. k. bitoktató felebbezése Zenta városzemélyi pótleka tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.
41. Forray Ferenc felebbezése Zenta városnak az igazgató és bitoktatók fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.
42. Gözon István iskolai elnök felebbezése Zenta városnak az iskolai helyiségek mikénti kibérlése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.
43. Bihari Jakab felebbezése Zenta városnak óvadékaug kiadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.
44. Sztudényi Gyula kántor felebbezése Zenta városnak fizetési előlege tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.
45. Bács-Bodrog megyei helyierdekt vasutak felebbezése Zenta városnak a vasúti állomás kibővítése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.
46. Répás Szilveszter felebbezése Zenta városnak fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.
47. Fekete Sándor felebbezése Zenta városnak szakértői díjai tárgyában hozott határozata ellen. — Megváltoztatik.
48. Zentai önkéntes tűzoltóegylet felebbezése Zenta városnak a fizetési titoltók mikénti alkalmazása és fizetése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.
49. Lőrinc Mihály és társai felebbezése Szenttamás községnek az ágost. evang. egyház község mikénti segélyezése tárgyában hozott határozata ellen. — Felebbezés vissza utasítottatik.
50. Nagyméltúni Elek István felebbezése Zenta városnak bérösszegének helyesbítése tárgyában hozott határozata ellen. — Felebbezés visszautasítottatik.
51. Skozsa Dezsóné felebbezése Zenta városnak Szabó László-utcában eszközlött aszfaltozás és utestemelés által előlított vízlevezetési akadályok megszüntetése tárgyában hozott határozata ellen. — Felebbezésnek hely adatik.
52. Dorotics Ottilia felebbezése Boldogasszonyfalva községnek a sztlésznői fizetés felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Elutasítottatik.
53. Vallanak Agoston felebbezése Zsablya községnek a bor és hus fogyasztási adó kezelése tárgyában hozott határozata ellen. — Elutasítottatik.
- A 54—57. pont alattiak jóváhagyattak:*
54. Latki József és társa felebbezése Ada községnek az apácák fizeteskiegészítését megtagadó határozata ellen.
55. Magyar Jenő és társai felebbezése Ada községnek a községi irnokok fizetésfelemelését megtagadó határozata ellen.
56. Kovács Kázmér felebbezése Sajkászentivánnak fizetésének túl alacsony mértékbeni felemelése tárgyában hozott határozata ellen.
57. Özv. Strósz Ignácné felebbezése Ada községnek nyugdíjaztatása tárgyában hozott határozata ellen.
58. Géczy Gábor felebbezése Ada községnek fizetésfelemelését megtagadó határozata ellen. — Ujabb határozathozatalra utasítottatik.
59. Bogdanov Ráda és társainak felebbe-

zése a titeli rétkezelő bizottságnak pénz elhelyezése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

60. Pigetti Aladár felebbezése Ada fizetésfelemelését megtagadó határozata ellen. — Ujabb határozathozatalra utasítottatik.

61. Kopsicz János felebbezése Liliomos fizetésfelemelését megtagadó határozata ellen. — Ujabb határozathozatalra utasítottatik.

62. Sirovicza János bácsföldvári lakos felebbezése Bácsföldvár község azon határozata ellen, amelyben a círokvetést a községi alsóréthben eltölti. — Jóváhagyatik.

63. Bittó Ferenc szegedi lakos felebbezése Magyar-kanizsa városnak a nagytiszai halászati jog bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Felebbezés elfogadtatik.

64. Fehér László felebbezése Bérég községnek a husvizsgáló kiképzetési költségei fedezése tárgyában hozott határozata ellen. — Ujabb határozathozatalra utasítottatik.

A 65—69. pont alattiak feloldattak:

65. Dr. Simonovits Vilmos felebbezése Bácskeresztur községnek a közbégóhídi és husvizsgálói szabályrendelet tárgyában hozott határozata ellen.

66. Rumpf Jakab felebbezése Torzsa községnek a közbégóhídi és husvizsgálói szabályrendelet tárgyában hozott határozata ellen.

67. Dr. Sauer Károly felebbezése Veprőd községnek a közbégóhídi és husvizsgálói szabályrendelet tárgyában hozott határozata ellen.

68. Hajdu Soma felebbezése Cservenka községnek a közbégóhídi és husvizsgálói szabályrendelet tárgyában hozott határozata ellen.

69. Martonos község határozata Vadkerti Mihály segélyezése tárgyában.

70. Kölpény község határozata a községi rendőrség ruházata tárgyában. — Megsemmisítettik.

71. Piros község határozata a segédjegyzői állás betöltése tárgyában s ez ellen beadott felebbezés. — Megerősítettik.

A 72—85. pont alattiak jóváhagyattak:

72. Temerin község határozata a Kisbara vízének bérbeadása tárgyában.

73. Kiszács község határozata a fogyasztási adó mikénti kezelése tárgyában.

74. Kiszács község határozata kiegészítő mező-őrök alkalmazása tárgyában.

75. Palánka község határozata a végrehajtási díjaknak hovaforidítása tárgyában.

76. Ugyanannak határozata Schmidt Máttyás községi pótadójának helyesbítése tárgyában.

77. Ugyanannak határozata az anyakönyvi kivonatok és családi értesítőkért szedendő díjaknak hovaforidítása tárgyában.

78. Dunacseb község határozata Hamann János tanító lakáspénzének felemelése tárgyában.

79. Ugyannak határozata a görög keleti templom énekes fizetése tárgyában.

80. Bulkeszi község határozata anyakönyvi kivonatok díjainak hovaforidítása tárgyában.

81. Parrag község határozata az anyakönyvi kivonatok díjainak hovaforidítása tárgyában.

82. Szépliget község határozata a községi kisbírák fizetésének felemelése tárgyában.

83. Borócz község határozata a községi végrehajtó fizetésének felemelése tárgyában.

84. Ugyanannak határozata az utcák és terek szabályozási munkálatának biztosítása tárgyában.

85. Bácsstóváros község határozata a községi segédjegyző lakbéré tárgyában.

86. Wekerlefalva község határozata a várótermül szolgáló kocsma helyiség fűtése és világítása tárgyában. — Feloldatik.

A 87—92. pont alattiak jóváhagyattak:

87. Bácsstóváros község határozata a községi bába fizetésének megállapítása tárgyában.

88. Opalánka község határozata Veliczki Száva vak kiképzésére adandó segély tárgyában.

89. Bácsstóváros község határozata az 1909. évi községi pótadónak 1/1000-kal való felemelése tárgyában.

90. Opalánka község határozata a községi szegények segélyezése tárgyában.

91. Ugyanannak határozata a palánkai téli kikötő ügyében menesztett községi különdítség napidijai tárgyában.

92. Wekerlefalva község határozata a községi építési alaphól ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában.

93. Ugyanannak határozata a községi rendőrség pénzbeli ruhaátalánya tárgyában. — Feloldatik.

A 94—107. pont alattiak jóváhagyattak:

94. Bácsujlak község határozata tűzkarosultjainak segélyezése tárgyában.

95. Tataháza határozata a rendőrség ruházata tárgyában.

96. Rém határozata a közbirtokossággal kötött egyezség tárgyában.

97. Vajszka határozata a szegedi vakok intézeteinek segélyezése tárgyában.

98. Militics határozata az anyakönyvi kivonatok és család értesítők kiállítás díjainak hová fordítása iránt.

99. Militics határozata Szébenyi Kálmán községi irnok fizetésfelelőse tárgyában.

100. Militics határozata a befolyt utadó bírság hová fordítása tárgyában.

101. Bácsordas határozata a kisbírák fizetésfelelőse tárgyában.

102. Bácsujfalu határozata legelőbér hátralek leírása tárgyában.

103. Szentfűlöp határozata a Machmer és társa eleni perből felmerült ügyvédi költség kifizetése tárgyában.

104. Katymár határozata a földadó felosztási jegyzék elkészítésének költségei tárgyában.

105. Derye határozata a bábafeletés rendezése tárgyában.

106. Turja határozata a szegedi siketnémák intézeteinek segélyezése tárgyában.

107. Turja határozata a csatornai balászbérlő részére adandó engedmény tárgyában.

108. Hódság határozata a berkocsi iparról alkotott szabályrendelet tárgyában. — Feloldatik.

A 109—121. pont alattiak jóváhagyattak:

109. Bácsföldvár határozata a ferencsatornai halászat bérbeadása tárgyában.

110. Sándor határozata a szlalinai utnyitás tárgyában és az ehhez szükséges ingatlanok megvétele ügyében.

111. Ugyanannak határozata a Brdarits szlalinai ut bérbevétele tárgyában.

112. Kossuthfalva határozata az ottani körallatorvos szabadságolása tartama alatt felmerült helyettesítési díjak fedezése tárgyában.

113. Topolya határozata a kezelésében levő különféle alapokból törlesztéses kölcsön felvétele tárgyában.

114. Gombos határozata a községi szolgák egyenruházatával való ellátása tárgyában.

115. Dorozló határozata a felállítandó távirtda költségeihez való hozzájárulás tárgyában.

116. Kossuthfalva határozata Szél János kártalanítása ügyében.

117. Ugyanannak határozata a gyepmesteri állás rendszeresítése tárgyában.

118. Topolya határozata a kántorlak építési költségeinek megtérítése tárgyában.

119. Ugyanannak határozata Pfeiffer Fülöp és társa használatára átengedett terület tárgyában.

120. Apatin határozata három óvoda épület felállítása tárgyában.

121. Szond határozata az olaszországi földrengés által sújtottak segélyezése tárgyában.

122. Óbecse határozata Freund József részére tulajdonjogilag átengedendő terület tárgyában. — Visszaadatik.

A 123—164. pont alattiak jóváhagyattak:

123. Bácsfeketehegy határozata ingatlanok eladása tárgyában.

124. Apatin határozata a községi irnokvégrehajtó fizetés megállapítása tárgyában.

125. Hercegszántó határozata a kincstártól átadott dűllóutak átvétele tárgyában.

126. Topolya határozata a kenderáztató és jégmedence használatára vonatkozó szabályrendelet tárgyában.

127. Bácsszentiván határozata a fogyasztási és italadóból befolyó többletből az előjáróság részére adandó tisztelődíj tárgyában.

128. Bajsa határozata a jegyzői lak helyreállítási költségeinek fedezése tárgyában.

129. Bácsfeketehegy határozata a felekezeti iskolasegélyezés tárgyában.

130. Kishegyes határozata özv Róth Ferencné törlési engedélye tárgyában.

131. Bácsfeketehegy határozata Józsa Mihály törlési engedélye tárgyában.

132. Kishegyes határozata az éjjeli őrk fizetése tárgyában.

133. Ugyanannak határozata a bikaistálló céljaira megvett báró Piret féle istálló anyagának megvétele tárgyában.

134. Ugyanannak határozata egy Wertheim-szekrény vétele tárgyában.

135. Pacsér határozata egy tanítói lak és tanterem építése tárgyában.

136. Apatin határozata Buchert József földművesbúr hátralekának törlése tárgyában.

137. Veprőd határozata az utcák világítása tárgyában.

138. Kula határozata zárda alap létesítése tárgyában.

139. Kula határozata a Récei Dezső féle alapítvány tárgyában.

140. Kula határozata a közmunka kivetés mellőzése tárgyában.

141. Bácskeresztur határozata az irodai személyzet jutalmazása tárgyában.

142. Veprőd határozata a vasuti ut befasítása tárgyában.

143. Kula határozata a fogy. adó pénztárnoki állás szervezése tárgyában.

144. Kerény határozata a templomi zenekar díja tárgyában.

145. Bácskeresztur határozata kenderáztató alap létesítése tárgyában.

146. Ujverbász határozata a polgári leányiskola segélye tárgyában.

147. Ujverbász határozata a tanonciskola világítása tárgyában.

148. Kula határozata az utcák és terek szabályozása tárgyában.

149. Mohol határozata egy irnok fizetékiegészítése tárgyában.

150. Mohol határozata Karakás Szimó kártalanítása tárgyában.

151. Mohol határozata az 1908. évi II. pótköltségvetés tárgyában.

152. Bácsgyulafalva határozata a községi ingatlanok birtokviszonyainak rendezése tárgyában.

153. Mohol község előterjesztése a szerb iskola építése ügyében.

154. Zenta város határozata a munkás lakások építésére felveendő kölcsön tárgyában.

155. Zenta város határozata Kopasz Kálmán kántor fizetésének felelőse tárgyában.

156. Zenta város határozata a szolgák, udvarosok és betegápolók fizetésének felelőse tárgyában.

157. Zenta város határozata a rakpart javadalmi jog bérbeadása tárgyában.

158. Zenta város határozata dr. Salamon Imre fizetési előlege tárgyában.

159. Zenta város határozata Benedek Lajos csász fizetési előlege tárgyában.

160. Zenta város határozata róm. kath. hitközség 1896. évi aszfald járadék tartozásának törlése tárgyában.

161. Zenta város határozata tanítói lakberek megállapítása tárgyában.

162. Zenta város határozata Goldstein David és Konez György elleni követelésének egyezség utján rendezése tárgyában.

163. Zenta város határozata Szabó László utca burkolata tárgyában megkötött szerződés jóváhagyása iránt.

164. Zenta város határozata a tisztai halászi jog bérbeadása tárgyában.

165. Zenta város határozata az irodaszerek mikenti átvétele tárgyában. — Megváltoztatik.

A 166—180. pont alattiak jóváhagyattak:

166. Zenta város határozata Petrovits Illés utóállítási költségei leírása tárgyában.

167. Zenta város határozata Hoffmann Samu utóállítási költségei leírása tárgyában.

168. Zenta város határozata Bogner Tamás utóállítási költségei leírása tárgyában.

169. Zenta város határozata Nagy Torma Ernő utóállítási költségei leírása tárgyában.

170. Zenta város határozata Balog János és társai utóállítási költségei leírása tárgyában.

171. Zenta város határozata Kovács Imre és társai utóállítási költségei leírása tárgyában.

172. Zenta város határozata Hacker Elemér utóállítási költségei leírása tárgyában.

173. Zenta város határozata Vuics Jánossal kötött szerződés tárgyában.

174. Zenta város határozata Kovács Greczi Jánossal kötött szerződés tárgyában.

175. Zenta város határozata Temesváry Sándor és Mészáros Jánosnéval kötött szerződés tárgyában.

176. Zenta város határozata Ferenczi Jánossal kötött egyezség tárgyában.

177. Zenta város határozata Kalmár Istvánval kötött szerződésnek Darvai Gergelyre való átruházása tárgyában.

178. Jánoshalma község határozata egy második községi orvosi állás szervezése tárgyában.

179. Szenttamás község határozata Jung János szabadságolása tárgyában.

180. Szenttamás község határozata Sztéfanovits R. György és Segulyev Bozsó segélyezése tárgyában.

181. Liliomos község határozata az anyakönyvi kivonati díjak átengedése tárgyában. — Feloldatik.

A 182—187. pont alattiak jóváhagyattak:

182. Ujverbász község határozata az anyakönyvi kivonati díjak átengedése tárgyában.

183. Veprőd község határozata az anyakönyvi kivonati díjak átengedése tárgyában.

184. Kossuthfalva község határozata az anyakönyvi kivonati díjak átengedése tárgyában.

185. Vajszka és Bogyán határozata az anyakönyvi kivonati díjak átengedése tárgyában.

186. Opálánka község határozata az anyakönyvi kivonati díjak átengedése tárgyában.

187. Főveléltárnoki jelentés a felekezeti anyakönyvnek bekötése tárgyában.

188. Felsőszentiván határozata a szegény tanulóknak tankönyvekkel való ellátása tárgyában. — Felterjesztetik.

A 189—224. pont alattiak jóváhagyattak:

189. Boldogasszonyfalva határozata a belvizek levezetési költsége tárgyában.

190. Péterréve határozata a községi bíró fizetésfelelőse tárgyában.

191. Boldogasszonyfalva határozata a községhez felszentelése alkalmával felmerült költségek fedezése tárgyában.

192. Sajkásgyörgye határozata állami iskola segélyezése tárgyában.

193. Péterréve határozata a róm. kath. harangozó fizetésfelelőse tárgyában.

194. Zsablya határozata Pauski Trifun segélyezése tárgyában.

195. Ugyanannak határozata a gőzfertőtlenítő gépkezelő fizetésének felelőse tárgyában.

196. Felsőszentiván határozata a szegedi vakok tan- és nevelőintézetének segélyezése tárgyában.

197. Sajkásgyörgye határozata a községi esküdtek jutalmazása tárgyában.

198. Nagybaracska határozata a sorozási költségek mikenti fedezése tárgyában.

199. Vaskut határozata a behajthatlan követelések leírása tárgyában.

200. Nádajla határozata a jegyző, segédjegyző és végrehajtó jutalmazása tárgyában.

201. Vaskut határozata a behajthatlan követelések leírása tárgyában.

202. Gara határozata az anyakönyvi díjak hováfordítása tárgyában.

203. Zsablya határozata Osonkity Milán segélyezése tárgyában.

204. Oszivác határozata ingatlan eladása tárgyában.

205. Ugyanannak határozata a zombor-óbecsei h. é. vasut céljaira megszavazott hozzájárulás mikenti fedezése tárgyában.

206. Nádajla határozata a vasuti megállóhely létesítésére megszavazott hozzájárulásnak mikenti fedezése tárgyában.

207. Sajkászentiván határozata I. oszt. irnoknak fizetésfelelőse tárgyában.

208. Ugyanannak határozata Krecsulov

Szvetiszláv községi végrehajtónak fizetésfelemelése tárgyában.

209. Alsókaból határozata a kulai posztógyár részvényeiből 5 db jegyzése tárgyában.

210. Alsókaból határozata tisztviselőinek fizetésfelemelése tárgyában.

211. Dunagárdony határozata dr. Schlezák Lajos ügyvédnek ügyvédi díjainak megfizetése tárgyában.

212. Dunagárdony határozata gypmesteri fizetés felemelése tárgyában.

213. Tündéres határozata végrehajtói állás rendszeresítése tárgyában.

214. Dunagárdony határozata fogyasztási adóinak kezelése tárgyában.

215. Titel határozata a végrehajtó s pénztárnok jutalmazása tárgyában.

216. Titel határozata özv. Bleich Fülöpné segélyezése tárgyában.

217. Titel határozata özv. Marjanov Pérané segélyezése tárgyában.

218. Felsőkaból határozata utadójának a községi pénztárból leendő fizetése tárgyában.

219. Felsőkaból határozata Athanaczkovits Tivadar 10 havi szabadságolása tárgyában.

220. Sajkásszentiván határozata egy mérleg beszerzése tárgyában.

221. Mozsor határozata Zsivanov Györgynek ösztöndíj adása tárgyában.

222. Lillimos határozata tűzfecskendő beszerzése tárgyában.

223. Ada határozata rendőrök ruházása tárgyában.

224. Sajkásszentiván határozata messinaiak javára 50 korona segélyadása tárgyában.

225. Felsőkaból határozata a fogyasztási adóknak a község pénztárból leendő fedezése tárgyában. — Elutasították.

226. Káty határozata a messinaiak javára 100 korona segélyadása tárgyában. — Jóváhagyatik.

227. Sajkásszentiván határozata dr. Rózsa Miksa ügyvédnek tiszteletdíj adása tárgyában. — Jóváhagyatta.

228. Alsókaból határozata a fogyasztási adók felének a községi közpénztárból leendő fedezése tárgyában. — Elutasították.

A 229—236. pont alattiak jóváhagyattak:

229. Felsőkaból határozata a bábafizetés megállapítása tárgyában.

230. Sajkásszentiván hivatalból felépíteni rendelt menedékháznak óvodára leendő átalakítása s egy óvónő alkalmazása tárgyában hozott határozata.

231. Magyarkanizsa határozata magyar feliratu iskolatáblák költségei tárgyában.

232. Magyarkanizsa határozata Német László írnok szabadsága és ideiglenes munkaezre alkalmazása tárgyában.

233. Magyarkanizsa határozata özv. Varga Jánosné segélyezése tárgyában.

234. Magyarkanizsa határozata szegény iskolás gyermekek számára bocskor beszerzése tárgyában.

235. Bácsföldvár község határozata a községi pénztárnokok fizetéseinek felemelése tárgyában.

236. Bácsföldvár község határozata a kisbirkák fizetéseinek felemelése tárgyában.

237. Bácsföldvár község határozata a putrik eladása tárgyában. — Feloldatták.

238. Bácsföldvár község határozata a csendőrlaktanya kibővítése és istálló építése tárgyában. — Jóváhagyatik.

A 239—243. pont alattiak feloldattak.

239. Nagybaracska község határozata a György pusztai marhalevelkezelés tárgyában.

240. Torzsa község határozata a helyettes husvizsgáló kiképzetésének költségei tárgyában.

241. Kula község határozata a közvágóhídi és husvizsgálói szabályrendelete tárgyában.

242. Overbász község határozata a közvágóhídi és husvizsgálói szabályrendelet és új vágóhíd építése tárgyában.

243. Ujverbász község határozata a közvágóhídi és husvizsgálói szabályrendelete tárgyában.

A 244—252. pont alattiak jóváhagyattak:

244. Kisszállás község határozata a rendőrségi szabályrendelet tárgyában.

245. Magyarkanizsa város határozata az olaszországi földrengés által sújtottak segélyezése tárgyában.

246. Magyarkanizsa határozata Stegmann Izsák makói lakos földbérlete tárgyában.

247. Tatabáza község határozata Nagel Gyula községi jegyző szabadsága tárgyában.

248. Pacsér község határozata behajthatatlan községi követelések leírása iránt.

249. Sajkásszentiván határozata Mártiy Gyóka és Vlada adótartozásának leírása iránt.

250. Dávod község határozata községi adók leírása iránt.

251. Mohol község határozata behajthatatlan pótdadók leírása iránt.

252. Nagybaracska község határozata az 1907. évi számadási térítmény tárgyában.

253. A szegedi ifjú vakok tan és nevelő intézete igazgatóságának kérelme évi hozzájárulás iránt. — Tudomásul vétetik.

254. A bibarmegyei magyar közművelődési egyesület kérelme tagként való belépés vagy anyagi támogatás iránt. — 200 kor. jóváhagyatik.

255. Kismarja község kérelme Booskay Istvánnak emelendő szobor költségeihez adandó hozzájárulás iránt. — 50 kor. jóváhagyatik.

256. A bácskai ügetőverseny egyesület kérvénye anyagi segély iránt. — 3000 kor. jóváhagyatik.

257. Dávid Mihály és társai titeli lakosok kérelme gazdasági munkaházak építése iránt. — Alispánnak kiadatik.

258. Csorba Pál és társai tatatabázai lakosok hason tárgyú kérelme. — Alispánnak kiadatik.

259. A magyarkanizsai keresztény szociálista szövetkezet hason tárgyú kérelme. — Alispánnak kiadatik.

260. Lillimos község előterjesztése az ingatlan eladás tárgyában 4706/903. 908. sz. a. hozott törvényhatósági határozat kiigazítása iránt. — Kiigazították.

261. Özv. Hipp Dezsóné kérvénye özvegyi nyugdíjának megállapítása iránt. — 1240 kor. jóváhagyatik.

262. Radicevics Béla kérvénye kegydíj iránt. — Elutasították.

263. Bácsújfalú község kérelme önálló megye bizottsági tagválasztó kerti leendő átalakítása iránt. — Elutasították.

264. Hippich István földeslakos kérvénye a földeslakosok törvényhatósági közut nyári útjából 160 ölnyi terület eladása iránt. — Elutasították.

265. A 11 vármegyei rendszerinti díjok kérelme az új lakbérbeosztás következtében a hajduknál is alacsonyabb lakbérték méltányos felemelése iránt. — Felemeltetik.

266. Koleszár Mihály kucorai lakos segély iránti kérvénye. — 200 kor. jóváhagyatik.

267. Szabó Katus Verona, Almádi Istvánné, Retek Teleki Erzsébet és Szohl Mengel Klára szülésznök okleveleik meghirdetése. — Meghirdették.

268. Tündéres község 1907., 1905., Martonos 1906., Sajkásszentiván 1905., Kunbaja 1905., Szilágyi 1907., Tatabáza 1907., Gombos 1907., Mohol 1897. és 1899. évi közpénztári számadásai. — Jóváhagyatik.

269. Obecse 1909., Zenta 1909. rendes és Csönoplya község 1909. és Magyarkanizsa 1908. évi pótköltségvetései. — Jóváhagyatik.

170. Mélékut község elhagyott gyermekek segélyalap számadása. — Jóváhagyatik.

271. Zsablyai iparosiskola 1907. évi számadása. — Jóváhagyatik.

PÖTTÁRGYSOROZAT.

1. Alispáni előterjesztés törvényhatósági utépitkezésekre vonatkozó vállalati szerződés jóváhagyása iránt. — Jóváhagyatik.

2. Csanád vármegye közönségének átirata a törvényhatósági kórházak alkalmazottjainak a törvényhatósági tisztviselők közé való sorozása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

3. Nikolits Száva és társai palonai cigányok felebbezése a kitelepítést kimondó községi határozat ellen. — Felebbezés elutasították.

4. Adám Sámuel és társai felebbezése a magyarkanizsai városi tisztújítás ellen. — Felebbezés elutasították.

5. Vojnits Máté főszolgabíró felebbezése napi és utazási költségeinek érvényesítése tárgyában hozott alispáni véghatározat ellen. — Jóváhagyatik.

6. Barich János felebbezése Felsőszentiván községnek a lelkeszi járandóság mikénti utalványozása tárgyában hozott véghatározat ellen. — Felebbezés elutasították.

7. Égi János és társai felebbezése Vaskut községnek az iskola és óvoda építése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatták.

8. Grosser Géza felebbezése Regőcze községnek a főkönyvek lezárása alkalmával felmerült költségek tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatták.

9. Fratricsevits János rendőrkapitány felebbezése Magyarkanizsa városnak a rendőrség baleset ellen biztosítása tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

10. Szuszics Sándor felebbezése Mozsor községnek a kocsmai létszám emelése tárgyában hozott határozat ellen. — Felebbezés elutasították.

11. Opalánka községnek határozata Bikár György jegyző által a kölcsönös segélyező és takarékos egyletnek viselt igazgatói állással való összeférhetése tárgyában. — Jóváhagyatik.

12. Bácsföldvár, Bácskertes, Madaras, Mohol Jánosbálya, Kuczora, Mélykut, Dunabölkény, Wekerlefalva, Urszentiván, Ada, Martonos, Szentfűlöp, Boldogasszonyfalva, Csurog, Nád-
alja, Bácskeresztúr, Magyarkanizsa és Szilágyi községek határozatai legeltetési szabályrendelet megalkotása tárgyában. — Szilágyit kivéve jóváhagyattak.

13. A báró Rudits József ösztöndíj alapítvány kezelőbizottság üléséből hozott határozatok. — Tudomásul vétetik.

A 14—26. pont alattiak jóváhagyattak:

14. Pacsér határozata ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában.

15. Bácsóváros község határozata kölcsön felvétele tárgyában.

16. Csávoly határozata a községi gazdaságnak megállapítása tárgyában.

17. Gara határozata a közmunka mikénti megváltása tárgyában.

18. Csurog határozata a községi fűszekkereskedésnek költsége tárgyában.

19. Felsőszentiván határozata a halottkémi állás javadalmozása tárgyában.

20. Sajkásszentiván határozata a községi jegyzői jutalmazása tárgyában.

21. Péterréve határozata a Gallusz János-féle ház hely megvétele tárgyában.

22. Regőcze község behajthatatlan követeléseinek leírása tárgyában.

23. Zenta város határozata Lajkó András és társai behajthatatlan utóállítási költségei törzése tárgyában.

24. Zenta város határozata 2 ideiglenes városi tanítói állás szervezése tárgyában.

25. Zenta város határozata munkaházak építése ügyében a vállalkozóval kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

26. Alsókaból határozata régi keletű követelések behajlására kiküldött allami közeg költségeinek fedezése tárgyában.

27. Dunagárdony határozata egy végrehajtói állás szervezése tárgyában. — Megsemmisítették.

28. Schmaudez János utkaparó kérvénye nyugdíjazás iránt. — Nyugdíjaztatik.

Feledni akartam.

Feledni akartam... sorba elolvastam Engemet sóvárgó minden leveled.

Feledni akartam, s napsugaras multak Forró vágyódása körülbegett.

Feledni akartam, — sorba lecsókoltam

A neved aljára lehelt csókokat,

Feledni akartam... s nevedre borulva

Elsirattam a boldogságomat.

Radványné Ruttkay Emma.

Megtorlás.

(Vége.)

— Ne csufold az uramat, mert akkor nem nézek reád többé. Olyan, aminőnek az Isten teremtette, amellet még jó ember, hogy párját kell keresni, — szólt Maris feddőleg, kinek kedélye egészen fellázadt a gunyra és eddigi életmódjának emlékei hidrafejekként kezdtek előtűnni.

— Jó, tehát nem bántom, — szólt amaz, — csak ne légy olyan rosszkedvű.

— Most nem tehet róla, ha szomorú vagyok; úgy bánt valami, nem tudnék viglenni, ha akarnám sem.

— Mégis, mi hangolt le?

— Az, hogy te itt vagy. Igazat szólva, annak nem volna szabad lenni. Menj el, kérlek, menj el! Én úgy félek! Mindig azt gondolom, hogy lát bennünket az uram, — és nyugtalanul állott fel. — Nem veszed rossz néven, hogy így elküldlek; jöjj inkább máskor; vagy ne, ne — ne jer többé, a mi szerelmünk ugyanis tiltva van.

Franci csak bámult, nem tudta felfogni, hogy mi lelta Marist egyszerre. Az, ki eddig annyira kedvezett neki és minden gondolatát teljesítette, most egyszerre elküldi, még pedig oly rohamosan, minden összefüggés és bevezetés nélkül. Franci nem ismerte a lelket, melynek szorongó ösztöne van veszély közeledtével. Késedelmezésének azonban véget vetett a csengetyű, melyet erősen megrántott valaki.

— Jézus Mária! — sikoltott tompa hangon Maris, — ez az uram! Ismerem a csengetyű-rándítást. Menj, szaladj a pinceajtóhoz. De csendesesen, hogy ne hallatszék kopogásod, mert akkor végünk van.

Franci megrökönyödve fogadott szót és lábujjhegyen távozott.

Maris nem vitte ki a lámpát, nehogy meglássék arcán a sápadtság, a bűn és rémület színe. Remegve kereste a kulcslyukat, alig tudta megtalálni, annyira reszketett keze. Végre kinyílt az ajtó, ő visszahúzódott a kinyitott szárny mögé, mint már rendszeren szokta és várt a bejövőre, anélkül, hogy föl mert volna nézni. Ugy is tudta, hogy az ura jön, annak meg nem tudna a szemébe nézni ma, habár sötét van is.

— Rosszul vagy? — kérde Maris, — hogy ily szokatlan időben jössz haza.

— Ugy-e szokatlan idő? — ismételte Czibik keserű gunymosoly kíséretében, mit azonban Maris nem értett meg. — Ne busulj, nincs semmi bajom, csak kissé elestem a jégen. Attól lettem kedvtelen. Hogy kissé felviduljak, elviszlek magammal a korcsmába.

Maris szó nélkül felöltözött, könnyen ment nála, habár nem volt semmi mennivaló kedve.

Czibik leült és lecsüggesztett fővel merengett. Merengéséből Maris kérdése zavarta fel.

— Hová megyünk?

— Előbb a jégre, aztán a korcsmába.

— Ily késő este a jégre?

— Óh, nincs ott most semmi baj. Holdvilágos az éjszaka és ilyenkor igen kellemes ott sétálni.

Maris nem értette a férjét. De most éppen nem volt abban a kedélyállapotban, hogy ellent mert volna mondani. Félt a jégre menni, nagyon félt, hanem Czibik biztatta és ő végre is ráállott.

A férje karjába fogódzott s így szorosan egymás mellett haladtak.

Sötét volt, a hold elbujt a felhők mögé. Mikor a folyó közepe táján voltak, amelyen a tulsó partra akartak átkelni, Maris szorosabban kapaszkodott Czibikbe.

— Jaj, te, én nagyon félek, mintha mozogna lábunk alatt a jég!

Czibik, ámbár jól érezte, hogy hajlik a jégtábla, csak vigasztalta feleségét:

— Ne légy oly félénk, nem kell mindentől megijedni.

Azután szétnézett, mintha irányt keresett volna és csak azt mormogta:

— Itt van, jó helyen járok.

Egyet pattant a jég s ők szállottak, vagy inkább buktak alá a vízbe.

Czibik lecsókolta Maris száján a sikolyt és hevesen szoritotta magához.

— Még a víz alatt is jobb, mint ezen a cudar világon.

A lék víze gyűrűt vetett; egy hullám kivetődött a jégre, hogy helyet adjon amazoknak, azután ismét visszafolyt, őket betakarni.

Nyoma sincs a sirüregnek. A víz feneké a legjobb temető!

Az agglégény esete.

Agglégény vagyok.

Ideálom a mennyei muzsa, azért a házassulást átengedtem másoknak.

Barátom, a tanár, másképp vélekedik, minék következtében hat hét előtt elvette az unokahugomat, egy szép szőke leányt.

Mindketten a Fillér-utcában lakunk az első emeleten, barátom odaát, én emitt, úgy hogy ablakaink épen szemközt vannak.

Barátom estelenként eljár a sakk-klubba, én szépen odahaza maradok és szórakozásom abból áll, hogy kinyitom az ablakot és gyönyörködöm a csillagos égben.

Ilyenkor az unokahugom is felnyitja az ablakot és eldiskurálunk egy félóraig.

Ez történt a multkor is.

Különös, elzékenyült hangulatban voltam.

Mint rendszeren, kitekintettem az ablakon.

— Jó estét, Flóra!

— Jó estét bátya, Jancsi a klubban van.

Miért mondta ezt — Isten tudja; egyszerre különös érzés fogott el.

— Unatkozol, ugy-e, Flóra!

— Oh igen, Jancsi elhanyagol.

— Nem is gyújtasz ma világot, Flóra?

— Sötétben regényesebb.

— Hogyan érted ezt, Flóra?

— Jere át hozzám, megmondom.

A különös érzésem szuperlatívig fokozódik; én-emet édes rezgés futja át, mintha villamos áram reszketetné meg; ilyesmi egész agglégényéletemben nem történt még.

Félhalkkal kiáltok át — a hangom vibrál.

— Át szabad mennem, Flóra? — De gyujts legalább világot.

— Jere, csak jere, gonosz csont, ki tudja, mikor vetődik haza Jancsi.

Ugy ahogy vagyok, hálóköntösben, papucsban és hálósípkával a fejemen, lesurratok a lépcsőn; tíz óra már rég elmúlt, mindenki alszik; veszem a kapukulcsot és sietek az unokahugomhoz, hogy szórakozzam.

Odaát vagyok, a kedves szobácskában, egyedül egy csinos, fiatal menyecskével.

Flóra maga mellé von és szorosan egymás mellett ülünk. A hold kíváncsian

kandikál be az ablakon, én az unokahugom ennivaló arccsokájába tekintek; az arccsoka kipirult. Érzem Flóra forró lehelletét — izzadok.

— Mi bajod bátya? Kérdezi bájos mosolylyal és vállamra hajtja le a fejét, ajkaink találkoznak.

— Flóra! hangzik lentről, — kedves Flóra, nyisd fel a kaput, elfelejtettem a kulcsot. Legjobb ha ledobod, majd magam nyitok kaput.

— Szent Isten, itt van Jancsi, ha rád akad nálam, mindketten el vagyunk veszve.

— Gyujtsál világot, hogy jobban tanakodhassunk, mitevők legyünk.

Unokahugom meggyújtja a lámpát.

— Hova rejtselek el?

— Ha Jancsi bekerült a kapun, elfogja zárni, s a kulcsot magánál tartani.

— De hiszen, nem maradhatok a házbán, kinos botrány lenne belőle.

— Az én reputációm!

— Az én jó hirnevem!

— A családi boldogságom!

— Megszakad a barátság!

— Képes elválni tőlem!

— Kihiv párbajra!

— Beleugrok a Dunába!

— Szököm innen!

— Flóra, siessél! kiáltott lent a barátom.

Hirtelen eszembe ötlött egy mentőeszköz, az egyedüli, mely kiségethetett a hárból.

Barátomnak hosszú vonalzója volt; keményfából készült és meglehetősen erős volt.

— Dobd le neki a kulcsot és ereszd fel — mielőtt te kinyitnád neki a szobaajtót, a menekülésem végre lesz hajtva. Add nekem a Jancsi vonalzóját!

— Mit akarsz vele?

— Majd meglátod.

Reszkető kézzel adta nekem Flóra a vonalzókat.

— Most dobd le neki a kulcsot!

Egy csörrenés a kövezeten és a kapu nyikorgása elárulta, hogy a barátom betért a házba.

Most gyorsan neki, nem szabad késni; a vonalzó épp elég hosszú lesz.

Kidugtam az ablakon, annyira, hogy érintette az én ablakomat; hála Istennek, elég hosszú; az ür szerencsésen át lett hidalva.

— Jó éjszakát, Flóra!

Rávetem magamat az ablak párkányára és lovagló helyzetben a vonalzóra ülök; lassan tovább csuszok, de a vonalzó borzasztóan inog, alig vagyok képes az egyensúlyt fenntartani.

Most körülbelül a közepén vagyok, a vonalzó kezd minden izében ropogni, irtózáttal tekintek le a mélységbe, oh, jaj, szédeleg a fejem, hirtelen — krak, krak, krak — szörnyű sebességgel bukom le, mind mélyebbre, elvesztem az eszméletemet, szuró fájdalom ragad ki kábultságomból; nos mit hisznek, mi történt velem? Egész legényéletemben nem történt ilyesmi velem; fekszem — az ágyam egy mély gödrében, a középső ágydeszkák keresztülzakadtak; eszerint az egész történetet csak álmodtam.

A legközelebbi házbérnegyed alkalmával azonban kihurcolkodtam, mert nem akartam az ördögöt a falra festeni.

Milyen vízzel öntözzük a virágokat?

Egy sok évi tapasztalattal bíró virágkedvelőnek gyakorlati útmutatásadjuk válaszképpen az alábbiakban arra a kérdésre, hogy: milyen vízzel öntözzük a virágokat?

A szerves lényeknek, tehát a növényeknek növekedésénél is nélkülözhetetlen tényező a víz. Nélküle képtelen volna az elvetett mag csírázni, csak a víz közbenjárásával képes a növény gyökere felvenni a szükséges tápláló anyagokat a talajból, a víz üditi, erősíti a növényeket s ugyancsak az óvja meg a szárazságtól s végelpusztulástól.

Mindaddig, amíg a víz arányos mértékben s megfelelő minőségben jut a növényekhez, nincs mit tartani attól, hogy a növények egyhamar elpusztuljanak, de ha rendellenes öntözésben — s hozzáteszem — rossz vízzel öntözzük a növényeket, főképpen pedig kedvelt szobavirágainkat, akkor bizonyos lehetünk afelől, hogy legtöbbször ez az okozója kedvenceink pusztulásának.

Vannak ugyan más körülmények is, mint: megfagyás, léghuzam, por, füst, esetleg állati ellenség, amelyek kisebb-nagyobb mértékben árthatnak a növényeknek; de a legnagyobb bajt mindig az okozza, ha rossz vízzel öntözzük.

Minél több könnyen bomló szerves anyag van a vízben, s minél jobban megközelíti a víz hőfoka ama szoba levegőjének a hőfokát, amelyben a növények állnak, annál biztosabbak lehetünk arról, hogy az ilyen víz csak használ a növényeknek és viszont minél hidegebb, minél keményebb, tehát minél több nehezen vagy egyáltalán nem bomló szervesanyag van a vízben, annál kártékonyabb az a növényekre.

Hiszen nem kell tovább menni, csak összehasonlító kísérletet kell tenni oly két növény között, ahol az egyik növény eső, a másik pedig kútvízzel lett öntözve; kitűnik, hogy addig amíg az esővízzel öntözött növény minden szerve ép egészséges s vig növekedést mutat, addig a kútvízzel öntözött növény külseje mindig beteges, fakószínű, növekedése szünetel, gyökerei feketék, kemények s ugyancsak a kútvízzel öntözött növény talaja kemény és mohás felületű ugyanarra, hogy idővel azon még a víz sem hatolhat keresztül s így a növény elpusztulása sokszor igen rövid idő alatt bekövetkezik.

Leginkább pedig az olyan kut, vagy esetleg tó s mocsár vize a legrosszabb virágok öntözésére, amelyben sok salétrom s nem kevés mennyiségű chlór van. Hiszen tudjuk azt, hogy például a chlór-, vagy mint köznyelven mondják, bécsi-mésszel mosott ruha szebb, fehérebb ugyan, de hamar szétrombolódik; az érzékeny szervezetű növény ellentálló képessége is azonnal megtörik, mielőst chlór vegyület jut hozzá, innét van aztán az a jelenség, hogy olyan vidéken, ahol a kut vize sok chlórt vagy salétromot tartalmaz, ott a virágtenyésztés nem tud nagyobb tért hódítani, legfeljebb csak úgy, ha tisztán eső- vagy folyóvízzel öntöznék.

Az eső és folyóvíz után szót érdemel még az ártézi víz is, amelyben bár ugyan kevés a szerves anyag, de a benne lévő szilárd anyagok nem romboló hatásuk a növény belső szervezetére nézve.

A víznek hőfoka is befolyást gyakorolhat a növények növekedésére, s igen ajánlom minden virágkedvelőnek, hogy inkább öntözzön állandóan melegített vízzel, (ugy 20—25 C. fokra melegített vízzel) mert a

melegített víz a talajt felmelegíti, a gyökerek táplálék felvételi energiáját fokozza, s így a növekedés és virágzás is tökéletesebbé s gyorsabbá tétetik.

Ugyancsak a melegített víz a talajból a férgeseket távoltartja s gombabetegségeknek talajban lévő csiráinak a terjedését is ellensúlyozza.

Ajánlatos tehát ott, ahol a kútvíz rossz, minden alkalmat felhasználni arra, hogy a csapadék víz virágok öntözése céljából összegyűjtessék, hogy egész éven át ilyen vízzel öntözhessünk, mert ha csak egy esetben is használunk salétrom vagy chlór tartalmú vizet az öntözésre, nem ritkán árthat a növényeknek oly mértékben, hogy azok tönkre is mehetnek.

R. A.

NYILTTÉR.*)

Alapítva: Dr. ROTH AD. Telefon: 1886. 51-17.

Testegyenestő gyógyintézete és szanatoriuma

Budapesten, VII. ker., Stefánia-ut 55. szám.

Bejáró és bennlakó hát- és lábbetegeknek. (Elferdülések, izület és csontgyulladások, ficamok, és törések, zsugorok stb.) Saját műterem Hessing-féle járó és Dr. Roth-féle automat. egyenestő gépek és corsettek részére. Svéd-torna, gerincnyújtás, massage stb. 26-6

Mérsékelt árak. — Kívánatra prospektus.

*) Az a rovathatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Házeladás.

Szabadságtér 10. számú ház szabad kézből eladó. Bővebb értesítést ad ugyanott a tulajdonos. 5-1

Eladó csillárok.

Atköltségek miatt több villam-csillár és villamlámpa eladó. Bővebb felvilágosítás a kiadó hivatalban nyerhető. 6-6

Gillette

biztosító borotva a legjobb, amely ma forgalomban használtatik. Nagy választékban francia, angol és valódi solingi borotva, zsebkés, olló stb.

kapható

Flosberger Mátyás,

műköszörszénél,
ZOMBORBAN. 5-5 Zrínyi-utca.

A legrégebbi és a legjobb
értesült magyar újság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.

Főszerkesztő: Dr. Pap Zoltán.

Szépirodalmi főmunkatárs: Eötvös Károly.

Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedtsége folytán hirdetései minden iparos és kereskedő az Egyetértésben biztos eredményt ér el. Minden cikk hirdetése alkalmas, mert olvasóközönsége vegyes.

130-5-5

Kérjen hirdetési prospectust.

Igazság.

POLITIKAI HAVISZEMLE.

A LEGRADIKÁLISABB MAGYAR ÚJSÁG.

SZERKESZTI

Dr. PATAJ SÁNDOR ügyvédő ZOMBOR.

Magyarország függetlenségi törekvéseinek és az emberiség szociális haladásának összeegyeztetője. Igazságügyi, társadalmi és irodalmi félszorgok, hibák ostromozója. Minden irányban demokrata, radikális, szabadon gondolkodó folyóirat.

Előkelő munkatársakkal, népies hanggal, tisztességes modorral.

Hirdetési olcsók és állandó értékűek.

Egy egész oldal hirdetési ára 1 hóra 20 kor., egész évre 200 korona.

Egész évre 1 forint.

a k á s o k,

lépcsőházi szobák, villa és nyári lakások. Üzlethelyiségek, gyári, ipari és kereskedelmi célra nyilvántartási osztálya. Házak, telkek, villák vételre, eladásra, bérletre. Üzletek adás-vétele. Jelzálogo kölcsönök I., II. helyre. o Állások mindenkinek ingyen.

Válaszbélyeg.

Elsőrangú ajánlatok:

HUSZÁR A.,
Budapest, V., Mérieg-u. 2.

KERESEK

Bácskában ismert és teljesen felszerelt irodámhoz kaucióképes

mérnöktársat,

ki a 40/1909. I. M. sz. rendelet 5. §. 4. pontjának megfelelően az új birtokrendezéshez megkivántató jogosítványt bir vagy azt megszerzi. . . . Én, — ki 10 év alatt 25 bácsmegyei nagyközség tagosítását végeztem, — a dűlőzési és tagosítási, illetőleg legelőfelosztási, kiosztási tervezet és ennek alapján az érdemi egyezség előkészítése és megalkotása vagy ezzel egyenértékű parcellázások vezérelveinek megállapítása körüli, nagyobb gyakorlatot igénylő személyes közreműködést vállalom csak — rajzoló és irnoki munkák végzése nélkül, egyszersmind a vállalatnak egyéb összes munkái és költségei a társat : : : fogják illetni és terhelni. : : :

WILLMANN JÁNOS,

3-3 okl. mérnök.

BAJA.**Kiadó ház.**

Zomborban, (Felsőváros) a Flórián-utcában levő II. sz. ház kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Olcsón eladó!

egy jó karban levő használt könnyű sárga fedeles stajerkocsi és egy nemrég kijavított majdnem új sárga fedeles hintó Zombor, Széchenyi-körut 22. szám alatt.

1450/1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kunbaja községben lemondás folytán megüresedett és évi 730 korona havi előleges részletben felvehető fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hivatalomban **folyó hó 31-ig** nyújtsák be. Bácsalmás, 1909. évi március hó 14-én.

Koller Oszkár,
főszolgabíró.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

Eladó

8-5

Bácskában vasutalmás közvetlen közepében 1000 □-öl terület nagyobb szabásu modern méhészettel. Bővebb felvilágosítás a kiadóban nyerhető.

Elő Délmagyarországi Nádfonatgyár
SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mész**. Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 300 korona. **Több waggon rendelésnél árengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár folyékony **kátrány, kátránylemez és cementben**, melyek a legolcsóbb áron szereshetők be.

Ócskavas a legmagasabb árban mindenkor átvéteik.

Tisztelettel 100-61

MERKL JÁNOS
SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Bittermann Nándor és Fia

kő- és könyvnyomdája

ZOMBORBAN,

a vármegye palotájában.

Megrendelések a legrövidebb idő alatt szállítanak. o

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítanak.

*

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.

*

60-59

Telefonszám: 18.

2887/tkvi 1909. szám.

Arverési hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék, mint telekügyi hatóság közhírré teszi, hogy a Bácsmegyei Agrár Takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Porkoláb Antal végrehajtást szenvedő elleni 900 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Csonoplya községben fekvő, a csonoplyai 1192. sz. betétben A. I. 1-2. sor, 1462., 1463. hr. és 633. ö. i. sz. a. összesen 419 □ ölnyi területet kitevő s a végrehajtást szenvedő tulajdonát bejegyzett házra, beltelekre és kertre 1600 korona megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi június hó 7-ik (hetedik) napján délelőtt 10 (tíz) órakor Csonoplya község előjáróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatul fog.

Ezen ingatlanok az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adhatók. Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígérlet nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérletet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi % áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben többé részt nem vehet.

Zombor, 1909. évi március hó 13-án.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány,
kir. tszéki bíró.

Értesítés.

Van szerencsénk a nagyérdemű sörfogyasztó közönség becses tudomására hozni, hogy ez év tavasz kezdetével (március hó 21.) egy a **Salvator-sör** módjára gyártott

DREHER-féle Szent János nevű idénysört

— ugy hordókban mint palackokban — hozunk forgalomba.

Ezen 20 fokos sötét, édeses ízű és kitűnő zamatu sörkülönlegesség, melyből csak egy bizonyos mennyiség főzetett, nemcsak nálunk, hanem minden DREHER-SÖRT mérő étterem-, vendéglő-, kávéházban, — valamint DREHER-SÖR eladással foglalkozó üzletben csak addig kapható, míg a készlet el nem fogy (3—4 hét).

Midőn ezen idénysört mindenkinek szives figyelmébe ajánljuk, vagyunk

kiváló tisztelettel

Dreher Antal söröződei r. t.
zombori sörraktára.

1102/tkvi 1909. szám.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Horváth János végrehajthatónak Ivánkovits István végrehajtást szenvedő elleni 440 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és a kir. járásbíró) területén lévő, Nemesmilitics községben fekvő, a nemesmiliticsi 487. sz. betétben A. I. 1—2. sor. 439. hr. sz. 231. ö. i. 440. hr. sz. a. a végrehajtást szenvedett tulajdonául bejegyzett 552 □ öl területű jószágtestre 935 korona;

ugyanazon betétben A. † 1. sor, 2638. hr. sz. 150 □ öles, ugyanannak tulajdonául bejegyzett jószágtestre 29 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi május hó 5-ik (ötödik) napján délelőtt 10 (tíz) órakor Nemesmilitics községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ nál alacsonyabb áron el nem adhatók. Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígért nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad, és a haladéktalanul folytatandó árverésen többé részt nem vehet.

Zombor, 1909. évi február hó 4-én.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány,
kir. tvszéki bíró.

Pálinkafőző készülékek

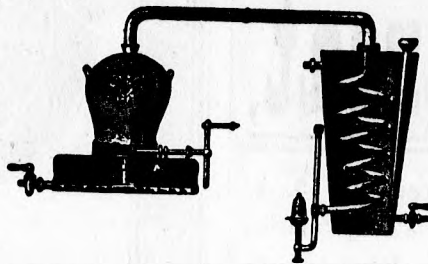
100 litertől egész 400 liter űrtartalommal, az új szeszadó-törvény előírásai szerint készítve.

Ujabb rendszer:

SZÁLLITHATÓ KIVITEL,

akár bukkánóval,

akár bukkánó nélkül.

Régebbi rendszer:

BEFALAZHATÓ KIVITEL,

akár hűtőpalackkal,

akár hűtőkigyóval.

Az új szeszadó-törvény előírásait a legszigorúbban tartjuk be. Minden vevőknek a kezelésre és eljárásra vonatkozó hasznos utasításokat adunk.

Szivattyúk, szesztömlők, csövek, pincegazdasági-gépek és cikkek állandóan raktáron.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

gép- és szerszámraktár. — Gépszijgyár. — Műszaki iroda.
Budapest, Váci-körút 26. sz. Sürgőncim: „USZÓ“ BUDAPEST.

Eladó háztelek.

A Liszt-utcában egy üres háztelek eladó. — Bővebbet dr. Feles Adolfnál.

5-1

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 15

Teljesen önálló, mérlegképes, perfekt magyar, német, horvát-szerb levelező, elsőrendű referenciákkal, azonnali belépésre ajánlkozik. Szives megkereséseket „Önálló“ Szabadka posta restante kéretnek. 2-1

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Kitüntetések:

Arad
Budapest I.
Budapest II.
Bécs
Belgrád
Lugos
Lovrin
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta

Magyar állami nagy aranyérem.

- Keltető tojások -

tavaszi szállításra előjegyezhetők

REITTER OSZKÁR

főkapitánynál NAGYBECSKEREKEN.

o o Angliából hozott fajtisza telivér, elsőrendű 2 éves o o

fehér Orpington és fehér Wyandotte

(amerikai legjobb téli tojók.)

Sárga Orpington, óriás pekingi kacsatojások darabja 70 fillér.

Törés- és rázásmentes, teljesen **ingyen.**
biztos csomagolás, faladákban

Őszi szállításra remek szép

óriás angol emdeni libák előjegyezhetők, darabja 25 korona.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1908. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	
7.10	7.4		1.55	3.20	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.	érk.	6.00	9.40	1.05	6.55		
10.14	12.32		6.20	6.36	3.54	érk. SZABADKA	ind.	11.50	4.55	9.50	1.52	10.00	
10.30	1.22		4.05	6.48	5.20	ind. SZABADKA	érk.	10.21	7.17	9.38	1.21	6.25	
	1.51		4.33	7.10	5.52	Csantavér		9.52	6.48		12.53		
11.03	2.17		5.04	7.24	6.22	Topolya		9.29	6.26	9.07	12.31	5.52	
11.22	2.44		5.31	7.42	7.03	Kishegyes-Bácsfeketehegy		8.58	5.56		12.03	5.34	
11.37	3.02		5.51	7.55	7.25	Ujverbász		8.36	5.34	8.38	11.45	5.16	
11.51	3.21		6.17		7.46	Okér		8.10	5.09		11.19	5.01	
12.03	3.36		6.35		8.13	Kiszács		7.46	4.51		11.04	4.47	
12.20	3.57		6.57	8.37	8.35	érk. UJVIDÉK	ind.	7.22	4.27	7.55	10.42	4.29	

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka—Dálya						Vissza	
szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	tv. sz. sz.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.
3.05	7.48	11.30	3.10		4.55	6.34	10.20	ind. SZEGED-ROK.	érk.	7.25		10.48	2.52
3.22	8.04	11.46	3.29		5.11	7.01	10.36	Röszke		7.10		10.33	2.38
3.36	8.18	12.00	3.44		5.26	7.28	10.50	HORGOS		6.54		10.21	2.25
3.50	8.31	12.13	3.58		5.39	7.51	11.05	Királyhalom		6.41		10.09	2.11
4.05	8.44	12.28	4.14		5.52	8.12	11.18	Palics		6.27		9.55	1.58
4.17	8.55	12.40	4.27		6.03	8.31	11.30	érk. SZABADKA	ind.	6.15		9.44	1.47
5.00	10.25	2.02		6.55	7.00			ind. SZABADKA	érk.	6.00	9.20	3.44	1.00
5.25	10.50	2.26			7.30			Tavankut		5.25			12.38
5.45	11.13	2.46			7.57			Bajmok		4.58	8.48		12.21
6.17	11.45	3.17			8.35			Nemesmilitics		4.05	8.20		11.45
6.31	11.59	3.31			8.55			érk. ZOMBOR	ind.	3.39	8.08		11.30
7.20	12.26	4.00						Bácszentiván			7.46		10.55
7.35	12.39	4.13						Szend			7.34		10.37
7.47	12.50	4.24						érk. GOMBOS	ind.		7.21		10.25
9.18		5.25						ind. ERDŐD	érk.		6.13		9.17
9.30		5.37						érk. DÁLYA	ind.		6.02		9.05

Oda						Kiskunhalas—Bácsalmás—Regőce						Vissza	
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	
3.50	12.27	6.22	ind. KISKUNHALAS	érk.	5.39	2.27	10.52						
4.03	12.40	6.35	Kopolya		5.28	2.14	10.39						
4.20	12.57	6.50	Fehértó		5.14	1.57	10.22						
4.37	1.16	7.07	Terézhalom		4.59	1.40	10.05						
4.58	1.50	7.25	Jánoshalma		4.48	1.27	9.52						
5.21	2.30	7.45	Mélykut		4.20	1.24	9.20						
5.44	2.53	8.06	Kudics		4.00	1.21	8.55						
5.52	3.01	8.14	érk. BÁCZALMÁS	ind.	3.52	1.20	8.44						
6.16	3.30	8.22	ind. BÁCZALMÁS	érk.	3.42	1.21	8.24						
6.36	3.52	8.42	Madarász puszta		3.26	1.01	8.04						
6.49	4.10	8.49	Madaras		3.18	1.05	7.54						
6.57	4.18	8.6	Sanac puszta		3.11	1.03	7.37						
7.17	4.38	9.05	Katymár		3.00	1.02	7.24						
7.29	4.50	9.15	Legyen puszta		2.49	0.58	7.03						
7.45	5.06	9.27	érk. REGŐCE	ind.	2.35	0.40	6.45						

Oda						Óbecse—Ujvidék						Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.		
4.20	9.45	3.45	ind. ÓBECSE	érk.	6.28	12.43	7.31						
4.42	10.11	4.07	Bácsföldvár		6.07	12.20	7.10						
5.07	10.31	4.27	Csuróg		5.51	11.53	6.53						
5.27	11.02	4.47	Zsablya		5.27	11.19	6.26						
5.42	11.18	5.02	Boldogasszonyfalva		5.12	10.46	6.11						
6.05	11.45	5.25	Temerin		4.56	10.28	5.55						
6.14	11.54	5.34	Tiszaistvánfalva		4.40	9.59	5.35						
6.27	12.09	5.47	érk. VASKAPU	ind.	4.26	9.43	5.19						
6.29	12.13	5.53	ind. VASKAPU	érk.	4.25	9.42	5.18						
6.53	12.40	6.17	érk. UJVIDÉK	ind.	4.00	9.15	4.56						

Oda						Ujvidék—Vaskapu—Tittel						Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.		
6.54	5.25		ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.11							
7.17	5.52		érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.48							
7.18	5.55		ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.47							
7.44	6.24		Káty		5.08	2.29							
7.55	6.40		Tiszakálmánfalva		4.43	2.10							
8.10	7.03		Sajkásszentiván		4.25	1.55							
8.24	7.22		Tündéres—Dunagárdony		4.04	1.41							
8.37	7.40		Sajkáslak		3.48	1.29							
8.50	7.54		érk. TITTEL	ind.	3.32	1.15							

Oda						Hegyes-Feketehegy—Palánka						Vissza	
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.		
7.10	3.03	7.47	ind. HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.41	11.17	5.22						
7.29	3.27	8.07	Telecska		5.21	10.58	5.02						
7.47	3.52	8.26	Kula		5.10	10.47	4.51						
7.57	4.04	8.36	Béla-puszta		4.45	10.25	4.30						
8.10	4.34	8.49	Torzsa		4.33	10.13	4.19						
8.34	5.04	9.11	Urszentiván—Pincéd		4.16	10.00	4.01						
8.50	5.28	9.27	Szilbács		3.51	9.35	3.37						
9.21	6.14	9.38	Szépliget		3.40	9.24	3.26						
9.53	6.50	10.09	érk. PALÁNKA	ind.	3.00	8.18	2.35						

Oda						Szabadka—Baja						Vissza	
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.		
4.33	10.32	1.57	ind. SZABADKA	érk.	8.40	1.08	6.15	10.10					
5.17	11.16	2.41	Csikéria		7.53	12.18	5.27	9.20					
5.57	11.54	3.24	Bácsalmás		7.22	11.47	4.56	8.49					
6.03	12.00	3.30	Almás		7.07	11.21	4.43	8.33					
6.35	12.31	4.13	Bácsbokod-Borsód		6.36	10.49	4.12	8.02					
7.17	1.10	4.55	érk. BAJA	ind.	5.51	10.05	3.28	7.18					

Oda						Baja—Ujvidék						Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.		
4.00	7.22	1.15	ind. BAJA	érk.	8.53	3.23	7.00						
4.11	7.32	1.25	Baja-szállásváros		8.46	3.15	6.52						
4.25	7.45	1.38	Vaskut		8.31	2.59	6.36						
4.51	8.10	2.01	Gara		8.10	2.37	6.10						
5.09	8.26	2.16	Regőce		7.55	2.17	5.47						
5.37	8.54	2.39	Orszállás		7.38	1.57	5.25						
5.56	9.12	2.56	Gádor		7.14	1.28	4.58						
6.15	9.31	3.14	Nenadies		6.55	1.08	4.34						
6.25	9.41	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	6.45	12.57	4.23						
3.10	6.51	3.46	ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	5.53	11.20					5.40		
3.17	6.57	3.52	Zombor-vásártér		5.46	11.13					5.31		
3.27	7.07	4.02	Fernbach-szállás		5.37	11.04					5.22		
3.35	7.16	4.11	Zsárkovác		5.29	10.56					5.15		
3.49	7.30	4.25	Szappár		5.15	10.42					5.01		
4.08	7.49	4.44	Szilberek		5.00	10.28					4.45		
4.19	8.00	4.56	Militics 27. sz. őrház		4.41	10.10					4.32		
4.31	8.10	5.06	Hódság		4.32	10.02					4.21		
4.58	8.35	5.31	Paripás		4.12	9.45					4.01		
5.12	8.49	5.45	Parrag		3.53	9.25					3.40		
5.31	9.16	6.03	ind. Szépliget										

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia

Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készítettnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.